

Projekt

z dnia 17 maja 2016 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ**

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie: uchwalenia zaktualizowanej „Strategii rozwoju miasta Skarżyska- Kamiennej na lata 2014-2020”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. t.j. z 2016 poz. 466 ze zm.)

Rada Miasta Skarżyska - Kamiennej uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się zaktualizowaną „Strategię rozwoju miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2014-2020” - zwaną dalej „Strategią”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Określone w Strategii zasady, cele oraz działania na rzecz rozwoju miasta Skarżyska-Kamiennej, stanowią wytyczne dla organów i pracowników administracji miasta oraz wszystkich jednostek organizacyjnych podległych tej administracji lub związanych z nią w inny sposób obligujący prawnie, przy opracowaniu wszelkich dokumentów planistycznych, w tym przede wszystkim uchwalanych przez Radę Miasta.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżyska-Kamiennej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Leszek Golik

Strategia Rozwoju Miasta Skarżyska – Kamiennej na lata 2014-2020

AKTUALIZACJA 2016 r.

Skarżysko-Kamienna, marzec 2016 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
ROZDZIAŁ I	5
1.1.Położenie	5
1.2. Obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków	6
1.3. Wody powierzchniowe	6
1.4.Rzeki	6
1.5.Zbiorniki.....	6
1.6.Własność gruntów.....	7
1.7. Formy ochrony przyrody.....	7
2.Infrastruktura techniczna.....	8
2.1.Gospodarka wodna	8
2.2.Gospodarka ściekowa	9
2.3.Gospodarka odpadami	9
2.4.Energetyka	9
2.5.Energetyka Ciepła	9
2.6.Komunikacja publiczna	9
3.Gospodarka.....	10
3.1.Główni pracodawcy: struktura.....	10
3.2. Wolne obiekty i tereny pod działalność gospodarczą.....	11
3.3.Otoczenie biznesu	12
4. Budżet miasta	12
5. Sfera społeczna.....	12
5.1.Struktura demograficzna i społeczna	12
5.2. Bezrobocie i zatrudnienie.....	14
5.3. Struktura organizacji pozarządowych.....	17
5.4. Nauka, oświata i wychowanie	17
5.4.1. szkolnictwo podstawowe	17
5.4.2. Szkolnictwo ponadpodstawowe i specjalne	18
5.5.Opieka Społeczna.....	19
5.6.Bezpieczeństwo publiczne	19
5.7.Kultura, sport i turystyka	20
ROZDZIAŁ II.....	23
Raport z konsultacji Społecznych	23
4. Zbiornice wyniki badań kwestionariuszowych	26
5. Podsumowanie	27
ROZDZIAŁ III	27
Planowanie Rozwoju Jednostki Samorządowej, cele i zadania Miasta do 2020 roku	27
Cele i zadania miasta do roku 2020	28
3. Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.....	40
ROZDZIAŁ IV	43
HARMONOGRAMY REALIZACYJNE NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH ZE STRATEGII ROZWOJU MIASTA	43

ROZDZIAŁ V.....	43
USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ "PROGNOZY ODDZIAŁYWNWA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU "STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ NA LATA 2014-2020.....	43
ROZDZIAŁ VI	45
STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKARŻYSKO-KAMIENNA W PERSPEKTYWIE PLANOWANIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO.....	45
ROZDZIAŁ VII.....	46
OCZEKIWAE EFEKTY DŁUGOFALOWE REALIZACJI STRATEGIIROZWOJUMIASTA	46
ROZDZIAŁ VIII	48
SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII ROZWOJU MIASTASKARŻYSKA-KAMIENNEJ.....	48

Wprowadzenie

Głównym powodem dla którego przystąpiliśmy do aktualizacji naszej Strategii była konieczność określenia kierunków rozwoju naszego samorządu w zgodzie z priorytetami Strategii Europa 2020, a także dokumentami strategicznymi szczebla krajowego oraz regionalnego. Spójność naszej Strategii z wymienionymi dokumentami umożliwi Gminie Skarżysko-Kamienna pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych w postaci dotacji z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej poprzez programy operacyjne na realizację określonych w niej celów.

Do pracy przy aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Skarżyska-Kamiennej został zaangażowany specjalny zespół powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Skarżyska-Kamiennej. Zespół ten stanowiło 8 osób reprezentujących administrację samorządu miejskiego. W składzie zespołu znaleźli się:

1. Monika Kocia - Biuro Rozwoju Miasta
2. Boguszewski Marek - Biuro Rozwoju Miasta
3. Chojnacki Marek - Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
4. Stachowicz Ewa - Biuro Planowania Przestrzennego,
5. Nowak Beata - Wydział Gospodarki Nieruchomościami
6. Żebrowski Zygmunt - Wydział Dróg i Transportu
7. Sławińska Małgorzata - Wydział Spraw Obywatelskich
8. Wanda Rydz - Wydział Edukacji i Zdrowia

Rozpoczynając proces planowania strategicznego w gminie musimy odpowiedzieć sobie na pytanie: Co rozumiemy przez planowanie strategiczne i dlaczego jest ono potrzebne jednostce samorządowej?

Większość gmin posiada plany rozwojowe w poszczególnych dziedzinach życia społecznego, jednak kolejność i zakres ich wdrażania zależy zwykle od nacisków różnych grup lub od możliwości pozyskania środków na określony typ zadań. Ponieważ praktycznie każdy samorząd ma w swoim budżecie za mało środków w stosunku do potrzeb zachodzi, więc konieczność określenia priorytetów w taki sposób, aby osiągnąć możliwie najlepszą efektywność wydatkowania środków.

Proces planowania strategicznego należy rozpocząć od dokładnej analizy stanu gminy w podstawowych sferach życia społeczno-gospodarczego. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanowią punkt wyjścia do określenia mocnych i słabych stron gminy a następnie zdefiniowania czynników zewnętrznych sprzyjających (szans) i niesprzyjających jej rozwojowi (zagrożeń). Można w ten sposób wyznaczyć priorytetowe obszary rozwoju oparte na mocnych stronach gminy i dla tych obszarów określić cele strategiczne i zadania.

Proces planowania strategicznego powinien mieć charakter ciągły – niezbędny jest bieżący monitoring i ocena wdrażania planów strategicznych, które pozwolą na wprowadzanie we właściwym czasie korekt i poprawek w programach realizacyjnych.

Ważnym aspektem planowania strategicznego w gminie jest możliwie szeroka konsultacja społeczna planowanych kierunków rozwoju. Jednym z możliwych rozwiązań jest zaangażowanie w proces tworzenia strategii w miarę dużej reprezentacji mieszkańców. Ich doświadczenie i znajomość problemów gminy stanowią najcenniejsze źródło informacji o lokalnych potrzebach i dążeniach.

Dzięki uspołecznieniu procesu budowy strategii rozwoju wyznaczone w procesie konsultacyjnym cele strategiczne będą akceptowane przez większość mieszkańców co zdecydowanie ułatwi ich realizację i zwiększy zrozumienie społeczne dla podejmowanych przez władze gminy decyzji inwestycyjnych. Ponadto władze samorządowe powinny wnikliwie analizować uwagi mieszkańców zgłaszane w trakcie wdrażania strategii, ponieważ mogą one stanowić cenne wskazówki do ewentualnych korekt planów działania.

Źródło: dane UM Skarżysko – Kamienna

ROZDZIAŁ I

1.1. Położenie

Miasto Skarżysko-Kamienna zajmuje obszar 64,39 km² i liczy 47 212 (2014r.) mieszkańców. Leży na północnym obrzeżu Gór Świętokrzyskich na średniej wysokości 250 m n.p.m., w dolinie rzeki Kamiennej i jej dopływów: Kamionki, Bernatki i Oleśnicy. Kotlinę miejską otaczają zalesione wzgórza Wyżyny Kielecko - Sandomierskiej: Garb Gielniowski, Płaskowyż Suchedniowski i Przedgórze Iłżeckie. Od południa miasto graniczy z dużym kompleksem leśnym, który jest pozostałością Puszczy Świętokrzyskiej będącej ciągle główną ostoją modrzewia polskiego. Kompleks leśny przedzielony jest drogą S-7 na lasy bliżyńsko - samsonowskie i lasy suchedniowsko - siekierzyńskie. W lasach tych występuje zróżnicowany drzewostan z przewagą jodeł, świerków i modrzewi.

Skarżysko-Kamienna usytuowane jest na przecięciu głównych szlaków drogowych i kolejowych prowadzących z północy na południe i ze wschodu na zachód kraju.

Największe znaczenie dla miasta ma droga ekspresowa S 7 wiodąca z Gdańska przez Warszawę, Skarżysko-Kamienną i Kraków do granicy ze Słowacją oraz droga nr 42 na kierunku Łódź – Skarżysko-Kamienna – Rzeszów, łącząca przemysłowe miasta północy województwa.

Duże znaczenie mają także przebiegające przez miasto linie kolejowe: Warszawa – Skarżysko-Kamienna – Kraków oraz Łódź – Skarżysko-Kamienna – Przemyśl

Warto przy tym dodać, że skarżyski węzeł kolejowy jest jednym z 11 największych w Polsce. Skarżysko-Kamienna to miasto o bogatych tradycjach przemysłowych, szczególnie w takich branżach jak hutnicza i metalowa. Jednak przełom lat 80-tych i 90-tych niosący radykalne zmiany ustrojowe i gospodarcze miał istotny wpływ dla potencjału gospodarczego miasta w tym głównie przemysłu. Reguły gospodarki wolnorynkowej spowodowały upadłość wielu zakładów pracy, w konsekwencji czego nastąpił znaczny wzrost bezrobocia. Jednocześnie uwolniona inicjatywa ludzi spowodowała szybki rozwój handlu i usług a miasto inwestując w infrastrukturę komunalną, kanalizację, drogi itp. czyni starania polegające na dostosowaniu się do wymogów rzeczywistości gospodarczej.

1.2. Obiekty znajdujące się w Gminnej Ewidencji Zabytków

Do obiektów umieszczonych w Gminnej Ewidencji Zabytków prowadzonej przez Urząd Miasta na rewitalizowanym terenie miasta Skarżyska-Kamiennej zalicza się zabytki wymienione w tabeli nr 1 :

Tabela 1: Wykaz obiektów umieszczonych w Gminnej Ewidencji Zabytków

- Rejów – pozostałość Wielkiego Pieca z XVIII/XIX w. – fundamenty, mur oporowy, kanał przepustowy (jedyne zachowany gar wielkiego pieca w Staropolskim Zagłębiu Przemysłowym), przy ul. Wioślarskiej
- Dróżniczówka z XIX/XX w., przy ul. Krakowskiej 171
- Kościół parafii p.w. Św. Józefa z 1928 r., przy ul. Legionów 64
- Cmentarz rzymsko-katolicki z ok. 1875 r., przy ul. Cmentarnej
- Budynek administracyjny Huty “Rejów” z XIX/XX w. w stylu klasycystycznym, (siedziba Muzeum im. Orła Białego), przy ul. Słonecznej 90

Uwarunkowania ochrony środowiska

1.3. Wody powierzchniowe

Skarżysko-Kamienna, choć hydrograficznie leży w dolinie rzeki Kamiennej i jej trzech dopływów – Kamionki, Bernatki i Oleśnicy, to zajmuje obszar najbardziej deficytowy w wodę – północny pas dorzecza. Miasto nie może w pełni korzystać z zasobów zlewni Kamiennej i jej dopływów (ok. 368 km²), a przyczyną tego jest kotlinowe położenie i budowa geologiczna rejonu.

1.4. Rzeki

Kamienna – długość całkowita 156,6 km, powierzchnia zlewni 2008 km². Źródło rzeki znajduje się na wysokości 355m n.p.m. koło Antoniowa w powiecie Szydłowieckim. Wpada do Wisły koło Czekarzewic na 324 kilometrażu po lewej stronie Wisły.

Kamionka – długość 18 km, powierzchnia zlewni 107 km². Źródło rzeki znajduje się na wysokości 375 m n.p.m. koło Cisowej Góry w Gminie Łączna. Wpada do rzeki Kamiennej na 123,2 kilometrażu.

Bernatka – długość całkowita 7,5 km, powierzchnia zlewni 22,28 km². Źródło rzeki znajduje się na wysokości 321m n.p.m. koło Płatkowa. Wpada do rzeki Kamiennej na 122,7 kilometrażu.

Oleśnica – długość całkowita 16 km, powierzchnia zlewni 70,54 km². Źródła rzeki znajdują się na wysokości 322 m n.p.m. w obrębie miejscowości Ciechostowice w powiecie Szydłowieckim. Wpada do rzeki Kamiennej na 116,2 kilometrażu.

1.5. Zbiorniki

Bernatka – obecnie kąpielisko o powierzchni 1,71 ha i pojemności 24 tys. m³, zasilane wodami górnego biegu rzeki Bernatki.

Rejów – zbiornik o powierzchni 30,13 ha i pojemności 980 tys.m³, usytuowany na rzece Kamionce, pełniący funkcję rekreacyjną. Zbiornik ten ma szczególne znaczenie pod względem niniejszego opracowania, ponieważ znajduje się na terenie rewitalizowanej dzielnicy Rejów.

1.6. Własność gruntów

Ogólna powierzchnia gruntów miasta Skarżysko-Kamienna wynosi 6 439 ha, z czego około 580 ha powierzchni stanowią grunty gminy. Są to grunty w większości przejęte przez gminę w ramach komunalizacji, posiadające uregulowany stan prawny w odniesieniu do poszczególnych nieruchomości - z jednoczesnym bieżącym wpisem w księgach wieczystych, urządzonych dla tych nieruchomości. Poza tym gmina powiększa również swoje mienie poprzez nabywanie gruntów od osób fizycznych. Do przejęcia na własność Gminy, w ramach komunalizacji, zostało około 100 ha gruntów, w tym większości nie posiadających uregulowanego stanu prawnego. W odniesieniu do w/w gruntów podejmowane są prace mające na celu uzyskanie prawa własności – w drodze postępowania sądowego przez zasiedzenie.

1.7. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Skarżysko-Kamienna znajdują się obszary objęte ochroną:

- Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Suchedniowskie” PLH260041
- Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Skarżyskie” PLH260011
- 8 pomników przyrody
- Archeologiczny rezerwat „Rydno”.

Charakterystyka obszarów chronionych w Skarżysku-Kamiennej

Nazwa obszaru	Charakterystyka
Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu*	Położony na terenie otuliny Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, zajmuje powierzchnię ogólną 25 681 ha, a na terenie miasta zajmuje 180 ha.
Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Suchedniowskie” (PLH260010)**	Na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej zajmuje obszar 78,65 ha. Obszar znajduje się w tzw. Węźle Suchedniowskim (część wschodnia Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego), stanowiącego międzyregionalny źródłiskowy węzeł hydrograficzny zlewni: Kamiennej, Pilicy i Nidy.
Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Skarżyskie” PLH260011**	Na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej zajmuje obszar 436,85 ha. Obszar zdominowany jest przez lasy (głównie wyżynny jodłowy bór mieszany, uważany za zbiorowisko endemiczne Polski oraz żyzna buczyna karpacza stanowiąca ostoję dla wielu gatunków górskich). Na terenie ostoi mają swe obszary źródłiskowe rzeki: Oleśnica i Bernatka (dopływy Kamiennej) oraz liczne bezimienne ciek. W ukształtowaniu terenu przeważają wzgórza i pagórki przecinane utwory geologiczne pochodzenia polodowcowego, zalegające na podłożu piaskowca.
Rezerwat Archeologiczny „Rydno”	Rezerwat archeologiczny utworzony został decyzją Wojewody kieleckiego z dnia 24 września 1957r. poz. 514 dz. A/kl.Iva-2/1/514/68. Natomiast w wersji wpisu do rejestru zabytków z dnia 3 listopada 1986r. obejmuje zespół paleolitycznych osad przemysłowych wraz z kopalnią hematytu. Na obszarze tym obowiązuje zakaz naruszania podłoża ziemnego oraz wznoszenia jakichkolwiek obiektów bez uzgodnienia z Wojewódzkim Ośrodkiem Archeologiczno-Konserwatorskim w Kielcach. Rezerwat znajduje się na terenach doliny rzeki Kamiennej – od północno wschodniej części Skarżyska-Kamiennej, po górę Św. Rocha pod Wąchockiem. Nazwa rezerwatu pochodzi od wydobywanej na tym terenie rudy hematytu, służącej jako barwnik do obrzędów religijnych. Obecnie, od 1995 roku, rezerwat stanowi część Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

*Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego z dn. 20 lipca 2005 r., Nr 156, poz. 1940,**na podst. RDOŚ Kielce - Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 w gminach województwa - 2015.01.20

Pomniki przyrody na terenie Skarżyska-Kamiennej (Urząd Miasta w Skarżysku-Kamiennej- stan na 06.08.2014 r.)

Nazwa i numer w rej. RDOŚ	Sposób wprowadzenia	Opis
dąb szypułkowy nr 273	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 3/89	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w pierśnicy 355 cm. Rośnie w pobliżu lasu, na przedłużeniu posesji przy ul. Kopernika 53.
dąb szypułkowy nr 271	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 18/89 (DZ. Urz. Woj. Kiel., nr 9, poz. 112)	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w pierśnicy 413 cm. Rośnie na działce przy ul. Kopernika 31.
dąb szypułkowy nr 319	Rozporządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 13/93 (DZ. Urz. Woj. Kiel. z dnia 03.02.1994 r., nr 1, poz. 1)	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w pierśnicy 382 cm. Rośnie na działce przy ul. Towarowej 8.
dęby szypułkowe 2 szt. nr 259	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 3/89	Dęby szypułkowe w ilości 2 sztuki, o obwodach pni w pierśnicy: 391 cm i 428 cm. Rosną ok. 650 m na zachód od ul. Grota Roweckiego, pomiędzy posesjami 41 i 43.
dęby szypułkowe 3 szt. nr 257	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 3/89	Dęby szypułkowe w ilości 3 sztuki, o obwodach pni w pierśnicy: 238 cm, 350 cm i 408 cm. Rosną przy zakolu rzeki Oleśnicy, przy drodze polnej na południe od ul. Łyżwy, pomiędzy posesjami 68 i 76.
dąb szypułkowy nr 262	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 3/89	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w pierśnicy 562 cm. Rośnie na terenie Muzeum im. Orła Białego przy ul. Słonecznej.
klon pospolity nr 269	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 3/89	Klon pospolity o obwodzie pnia w pierśnicy 444 cm. Rośnie na terenie Ośrodka Wypoczynkowego "Rejów" przy ul. Wioślarskiej
skały "Skałka Rejowska" nr 224	Zarządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 23/87	Duży stół skalny o wym. dł. ok. 15 m, szer. 7 m, wys. 6-8 m, położony na wschodnim zboczu doliny rzeki Kamionki, na osiedlu Skałka.

2. Infrastruktura techniczna

2.1. Gospodarka wodna

Na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej występuje system zaopatrzenia w wodę z ujęć wody podziemnej, strefowej, ciśnieniowej. Łączna produkcja wody wynosi ok. 30 620 m³/d. Jakość wody podawanej konsumentom jest zgodna z obowiązującymi przepisami. w sprawie wymagań dotyczących wody do spożycia dla ludzi. Mieszkańcy wyposażeni są w 99,5% w sieć wodociągową.

Długość sieci wodociągowej (na koniec 2014 r.) łącznie wynosiła 245,1 km, w tym:

- sieć rozdzielcza – 162,6 km
- przyłącza – 82,5 km

Właścicielem infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, które odpowiada również za eksploatację urządzeń wodociągowych.

2.2. Gospodarka ściekowa

Na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna czynna jest obecnie jedna komunalna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 14.000 m³/d.

Istniejąca sieć kanalizacyjna ma łączną długość ok. 244,5 km, w tym:

- sanitarnej łącznie z przyłączami - 175,20 km
- deszczowej - 69,3 km

W latach 2010-2014 w ramach projektu pn. „Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej w Skarżysku – Kamiennej i Skarżysku Kościelnym” wybudowano 102 km kanalizacji sanitarnej, 40 przepompowni ścieków, zmodernizowano 2,8 km kolektora A – łączna wartość robót budowlanych – 53,30 ml zł netto ponadto rozbudowano i zmodernizowano stację uzdatniania wody oraz oczyszczalnię ścieków.

2.3. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami w roku kalendarzowym 2014 nie były przeprowadzane zmiany w funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami na terenie miasta Skarżysko-Kamienna. Obowiązujący system wynika z nowej ustawy "śmieciowej", wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz uchwał przyjętych przez radę miasta w listopadzie 2012 r. Wprowadzony zintegrowany system gospodarki odpadami był zgodny z prawem i nie wymagał aktualizacji ani modyfikacji. W kontekście kolejnej nowelizacji ustawy która zaczęła obowiązywać w dniu 01 lutego 2015 roku będziemy przeprowadzać korekty systemu aby spełnić wszystkie wymogi wynikające z przepisów prawa a te zmiany zaczną obowiązywać prawdopodobnie od dnia 1 stycznia 2016 r.

2.4. Energetyka

Liczba odbiorców energii elektrycznej wg. zaewidencjonowanych liczników ogółem wynosiła w 2014 roku - 23 945

2.5. Energetyka cieplna

Za produkcję, dostawę i dystrybucję ciepła w mieście Skarżysko-Kamienna odpowiada Celsius Sp. z o.o. która dysponuje 2 kotłowniami dostarczającymi ciepło siecią liczącą 30,439 km długości.

2.6. Komunikacja publiczna

Miasto Skarżysko-Kamienna za priorytetowe uznaje zapewnienie wysokich standardów miejskiej komunikacji publicznej. Zakłada się przy tym, iż wiodącą przy realizacji tych celów będzie spółka Miejska Komunikacja Samochodowa w Skarżysku-Kamiennej, stanowiąca trzon systemu miejskiej komunikacji publicznej, a konieczny do wprowadzenia nowoczesny system komunikacyjny będzie się opierał na doświadczeniach i infrastrukturze MKS Sp. z o. o.

System powinien objąć zarówno standard obsługi pasażerów, w tym poprawić dostępność komunikacyjną najbardziej istotnych z punktu widzenia pasażera rejonów miasta, jak i stworzyć warunki do racjonalizacji kosztów działania przedsiębiorstwa. System winien uwzględnić stosowanie nowoczesnych technik zarządzania przedsiębiorstwem i organizacji ruchu. Dlatego też, w celu zapewnienia mieszkańcom należytego świadczenia usług komunikacyjnych na właściwym poziomie, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa pasażerów MKS Sp. z o.o. zobowiązana jest do:

- wprowadzania autobusów przyjaznych dla środowiska (o minimalnej emisji spalin), dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, zapewniających pasażerom maksymalny komfort i bezpieczeństwo.

Realizacja powyższych zadań odbywać się będzie między innymi przy współudziale dotacji rozwojowych z funduszy Unii Europejskiej.

Uznaje się przy tym, iż część przewozów miejskich realizowana jest i będzie w przyszłości przez prywatnych przewoźników, jednak z uwagi na fakt, iż Miasto jako podmiot zobowiązany do zapewnienia sprawnego systemu komunikacji i nie ma wpływu na zakres i poziom świadczonych przez te podmioty usług traktować je może jedynie jako ofertę uzupełniającą.

3. Gospodarka

Zmiany ustrojowe zapoczątkowane w latach 1989-1990, kontynuowane w latach następnych zmieniły w sposób znaczący obraz życia gospodarczego w kraju. Skarżysko-Kamienna jako jeden z ośrodków przemysłowych północnej części województwa świętokrzyskiego, uniknęło wprawdzie wielkich wstrząsów związanych z transformacją, niemniej jednak w zaistniałych, nowych uwarunkowaniach gospodarczych nie wszystkie firmy potrafiły sprostać wyzwaniom stawianym przez rynek.

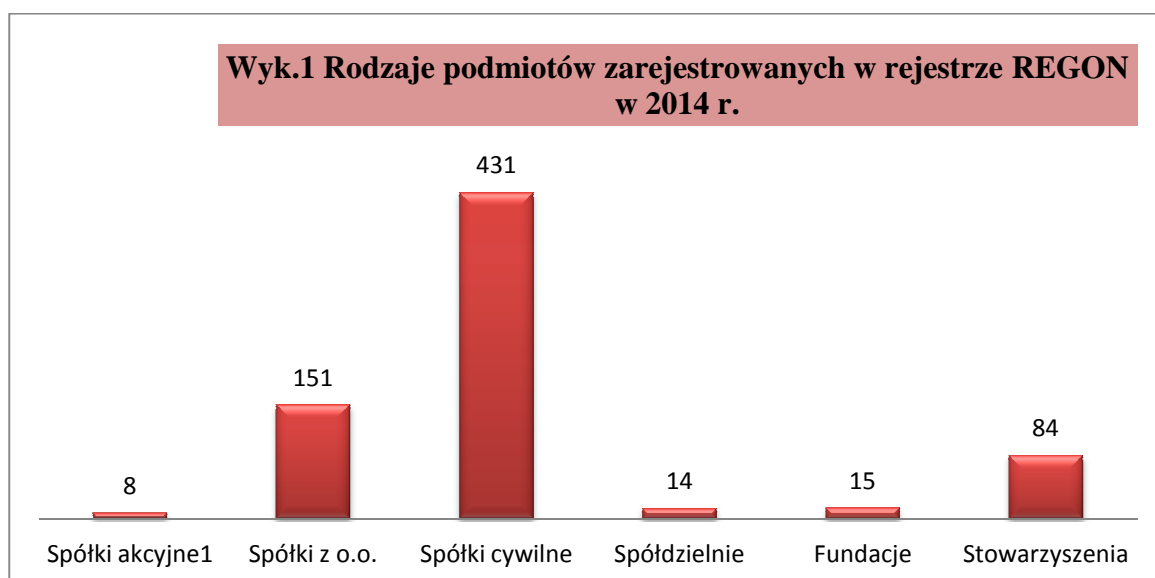
Reguły gospodarki wolnorynkowej spowodowały upadłość kilku dużych zakładów pracy i doprowadziły do znacznego wzrostu poziomu bezrobocia. Jednocześnie restrukturyzacja wielu skarżyskich przedsiębiorstw spowodowała, iż gospodarka miasta staje się coraz bardziej zróżnicowana.

Czynione są starania polegające na dostosowaniu się do wymogów rzeczywistości gospodarczej. Skarżysko-Kamienna oferuje dogodnie zlokalizowane tereny przemysłowe, posiadające dobry dostęp do wszystkich elementów infrastruktury technicznej – energii elektrycznej, wody, gazu, kanalizacji oraz sieci ciepłowniczej.

Warto przy tym dodać, iż miasto posiada duże rezerwy niewykorzystanej wytwarzanej energii cieplnej (moc kotłowni jest wykorzystywana na poziomie 64%) oraz przesyłanej energii elektrycznej.

3.1. Główni pracodawcy: struktura

Przez wiele lat w Skarżysku-Kamiennej dominował związany z tradycjami miasta przemysł metalowy, obuwniczy, energetyczny oraz kolejnictwo. Obecnie wymienione gałęzie gospodarki zmniejszają swoją rolę na rzecz największego pracodawcy, czyli sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zatrudniającego zdecydowaną większość ogólnej liczby pracujących.

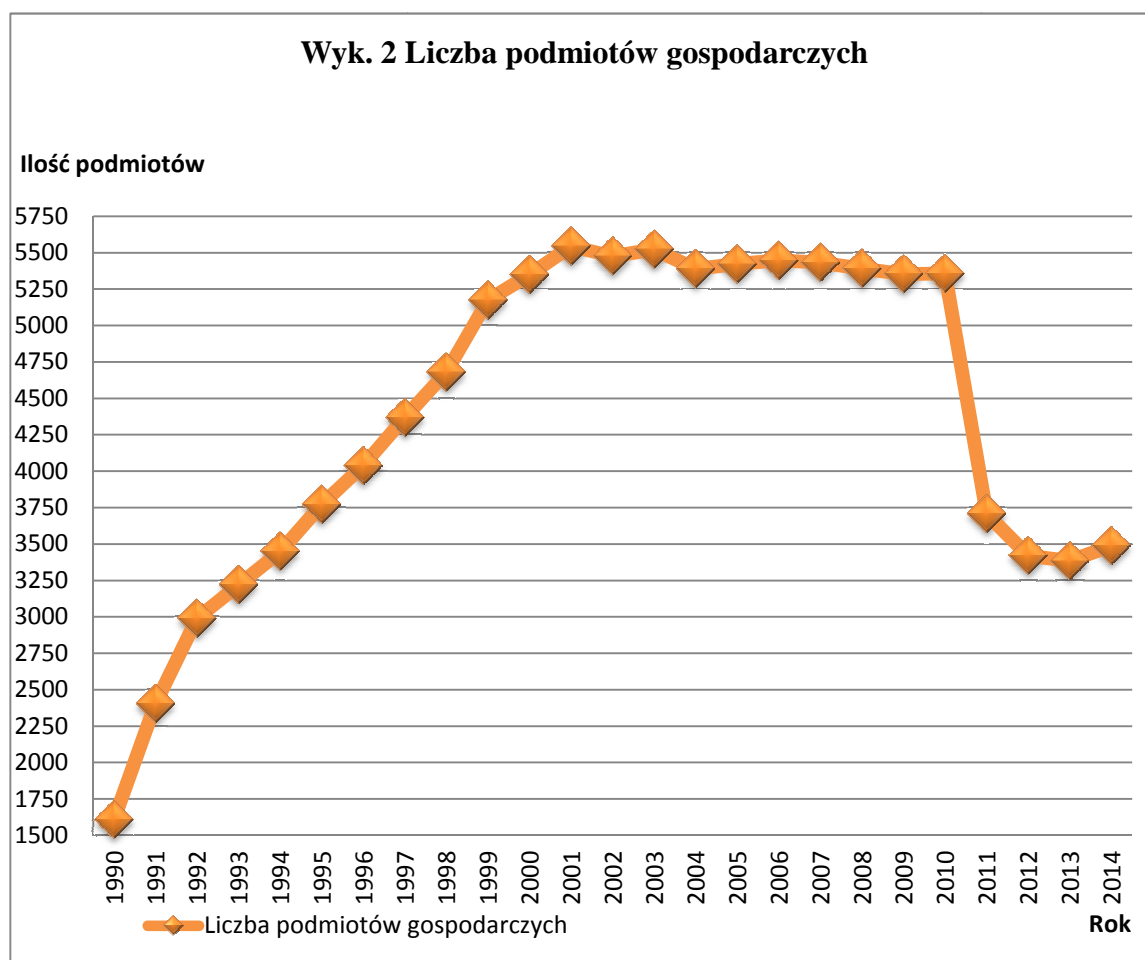

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

3.2. Wolne obiekty i tereny pod działalność gospodarczą

W celu tworzenia dogodnych warunków dla inwestorów na terenie Skarżyska-Kamiennej powołano jednostkę gminną pn. **Centrum Obsługi Inwestora** z siedzibą w budynku Lipsk przy ul Legionów, która w sposób kompleksowy zajmować się będzie poszukiwaniem i obsługą potencjalnych inwestorów oraz prowadzeniem i bieżącą aktualizacją miejskiej bazy terenów inwestycyjnych w której znajdują się najważniejsze wolne obiekty i tereny pod działalność gospodarczą. <http://mbti.skarzysko.pl/>

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą wg. Ewidencji działalności gospodarczej stan na 31.12.2014 r.- **3488**

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Dominujący dotychczas w naszym mieście pracodawcy: PKP Skarżysko oraz MESKO SA, (Bumar Amunicja Spółka Akcyjna) przy pomocy kapitału zagranicznego unowocześnia swoją produkcję i uruchamia nową generację produktów, które zapewnią temu pracodawcy stabilność ekonomiczną w najbliższych latach.

Do znaczących przedsiębiorstw należy zaliczyć również: PGE Dystrybucja S.A., WTÓRPOL PPHU.

3.3. Otoczenie biznesu

W Skarżysku-Kamiennej funkcjonuje kilkanaście oddziałów i ekspozytur banków, kilka kancelarii notarialnych, adwokackich, sieć biur rachunkowych, można również skorzystać z usług tłumaczy przysięgłych.

W Urzędzie Miasta przedsiębiorcy mogą skorzystać z informacji o zakresie dostępnej pomocy i możliwych źródłach finansowania działalności sektora MŚP zarówno ze środków krajowych oraz Unii Europejskiej.

Ponadto z tej formy pomocy przedsiębiorcy mogą korzystać również w działającym w mieście Punkcie Konsultacyjnym, prowadzonym przez Fundację Agencję Rozwoju Regionalnego ze Starachowic. Fundacja świadczy również usługi finansowe w ramach Funduszu Poręczeń Kredytowych i Wspierania Finansowego. W Skarżysku-Kamiennej znajduje się także biuro zamiejscowe Koneckiego Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości w strukturach którego znajduje się między innymi Fundusz Pożyczkowy. Działają również organizacje samorządu gospodarczego: Stowarzyszenie „Przedsiębiorcy Skarżyska” oraz Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców

4. Budżet miasta

Wydatki na pomoc społeczną w 2014 r. wyniosły: 30.739.373 zł w tym dotacja 20.973.321 zł celowa na realizację bieżących zadań własnych – 6.178.199 zł i zleconych -14.795.122 zł.

Wydatki na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą wyniosły: 41.723.313 zł. W tym dotacja 1.496.566 zł.

Tabela 2: Dochody i wydatki budżetu miasta Skarżyska-Kamiennej w latach 2010-2014. Stan na dzień 31 grudnia.

Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Dochody budżetu ogółem w tys. zł	116.606.329	124 367 042	121 682 365	131 547 797	129 417 547
w tym: dochody własne	60.745.672	70 907 242	68 724 743	81 120 954	78 902 844
subwencje	22.477.239	22 049 494	20 020 318	20 484 146	20 642 330
dotacje z budżetu państwa	21.871.191	23 212 117	21 803 175	23 451 934	25 280 207
na 1 mieszkańca w zł	2394	2 574	2 535	2 767	2 741
Wydatki budżetu ogółem w tys. zł w tym:	154.891.950	153 737 790	141 871 740	118 183 093	128 539 170
- na inwestycje	50.196.704	45 476 316	33 067 063	10 904 049	6 783 549
- na 1 mieszkańca w zł	3180	3 182	2 956	2 486	2 722

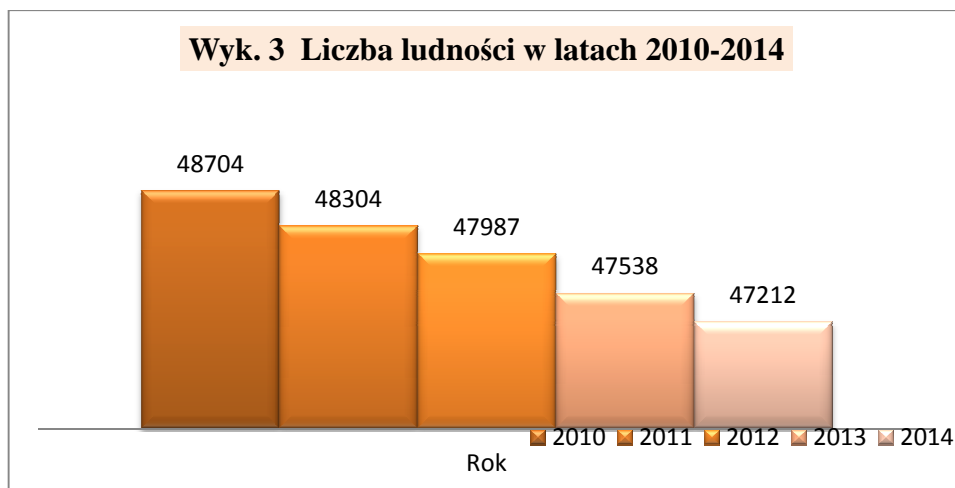
Źródło: Informatory statystyczne UM Skarżyska-Kamiennej

5. Sfera społeczna

5.1. Struktura demograficzna i społeczna

W Skarżysku-Kamiennej w ostatnich latach zauważa się spadek liczby ludności z 48 704 mieszkańców w 2010 roku do 47 212 w 2014 roku

Szczegółową sytuację demograficzną miasta w trzech ostatnich latach obrazuje poniższe zestawienie:

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Tabela 3: Sytuacja demograficzna miasta

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013 r.	2014 r.
Ludność ogółem /osoby/ w tym:	48 704	48304	47 987	47 538	47 212
- mężczyźni	23 223	23010	22 903	22 663	22 497
- kobiety	25 481	25294	25 084	24 875	24 715
Ludność na 1km ²	759	753	745	741	736

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Strukturę ludności w Skarżysku-Kamiennej w latach 2012-2014 - w rozbiciu na wiek i płeć - obrazuje poniższa tabela:

Tabela 4: Struktura ludności w Skarżysku-Kamiennej w latach 2012-2014

Wiek	2012		2013		2014	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
0-4	933	1023	889	986	894	958
5-9	870	919	899	937	924	979
10-14	878	948	870	946	934	1783
15-19	1126	1331	1077	1197	1037	1087
20-24	1374	1472	1325	1435	1258	1412
25-29	1760	1923	1664	1812	1552	1694
30-34	1813	2034	1833	2025	1800	1994
35-39	1543	1790	1588	1827	1621	1879
40-44	1363	1343	1351	1422	1406	1450
45-49	1457	1352	1393	1306	1322	1303
50-54	2027	1790	1852	1666	1709	1548
55-59	2548	2213	2539	2182	2464	2076

60-64	2085	1648	2153	1715	2303	1815
65-69	1392	1030	1572	1167	1663	1294
70-74	1057	719	978	659	957	630
75-79	1253	614	1218	608	1179	642
80-84	929	506	973	502	1016	502
85lat i więcej	676	248	701	271	761	300

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Zjawisko starzenia się społeczeństwa miasta znajduje swe odbicie w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Aktualną sytuację prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5: Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2012 - 2014 r.

Rok	Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
1.5.6.1.1.1.	3349	3293	3266	14343	13987	13570	7392	7595	7879
Mężczyźni	3641	3529	3492	16145	15927	15637	3117	3207	3368
Ogółem	6990	6822	6758	30488	29914	29207	10509	10802	11247

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

5.2. Bezrobocie i zatrudnienie

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy liczba bezrobotnych na dzień **31.12.2014 r.** w mieście Skarżysku-Kamiennej wynosiła **3583** osoby – stanowiło to 53,86 % ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie skarżyskim. Liczba bezrobotnych kobiet stanowiła 1765 czyli 49,26 % ogólnej liczby bezrobotnych, natomiast liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła jedynie 609.

W ostatnich dwóch latach sytuacja dot. bezrobocia kształtowała się w następujący sposób:

Tabela 6: Bezrobocie w latach 2010-2014

Wyszczególnienie	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	4031	4119	4295	4229	3583
w tym:					
bezrobotne kobiety	1962	2099	2100	2033	1765
dotychczas nigdzie nie pracujący	690	672	603	605	474
z wyższym wykształceniem	550	566	618	598	523
Liczba osób korzystających z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	3 743	1912	2228	2312	2109
w tym:					
prace interwencyjne	70	185	189	193	150
roboty publiczne	411	106	155	60	115
Liczba osób pobierających zasiłki dla bezrobotnych	898	857	910	768	609
Stopa bezrobocia (powiat skarżyski)	24,9%	25,7%	26,5%	27,3%	24,4%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy, Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Tabela 7: Bezrobotni wg wieku, wykształcenia i stażu pracy stan na: 31.12.2014 r.

Wyszczególnienie		Lp.	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział	Liczba bezrobotnych kobiet
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	1	292	8,15%	114
	1-3	2	611	17,05%	302
	3-6	3	494	13,79%	242
	6-12	4	631	17,61%	296
	12-24	5	706	19,70%	358
	pow. 24	6	849	23,70%	453
Wiek	18-24	7	377	10,52%	193
	25-34	8	1023	28,55%	541
	35-44	9	790	22,05%	425
	45-54	10	707	19,73%	351
	55-59	11	505	14,09%	236
	60-67 lat	12	181	5,05%	19
Wykształcenie	wyższe	13	523	14,60%	312
	policealne i średnie zawodowe	14	1022	28,52%	506
	średnie ogólnokształcące	15	398	11,11%	257
	zasadnicze zawodowe	16	964	26,90%	384
	gimnazjalne i poniżej	17	676	18,87%	306
Staż pracy	do 1 roku	18	560	15,63%	268
	1-5 lat	19	853	23,81%	443
	5-10 lat	20	525	14,65%	265
	10-20 lat	21	591	16,49%	307
	20-30 lat	22	434	12,11%	201
	30 lat i więcej	23	146	4,07%	39
	bez stażu	24	474	13,23%	242
Ogółem		25	3583		1765

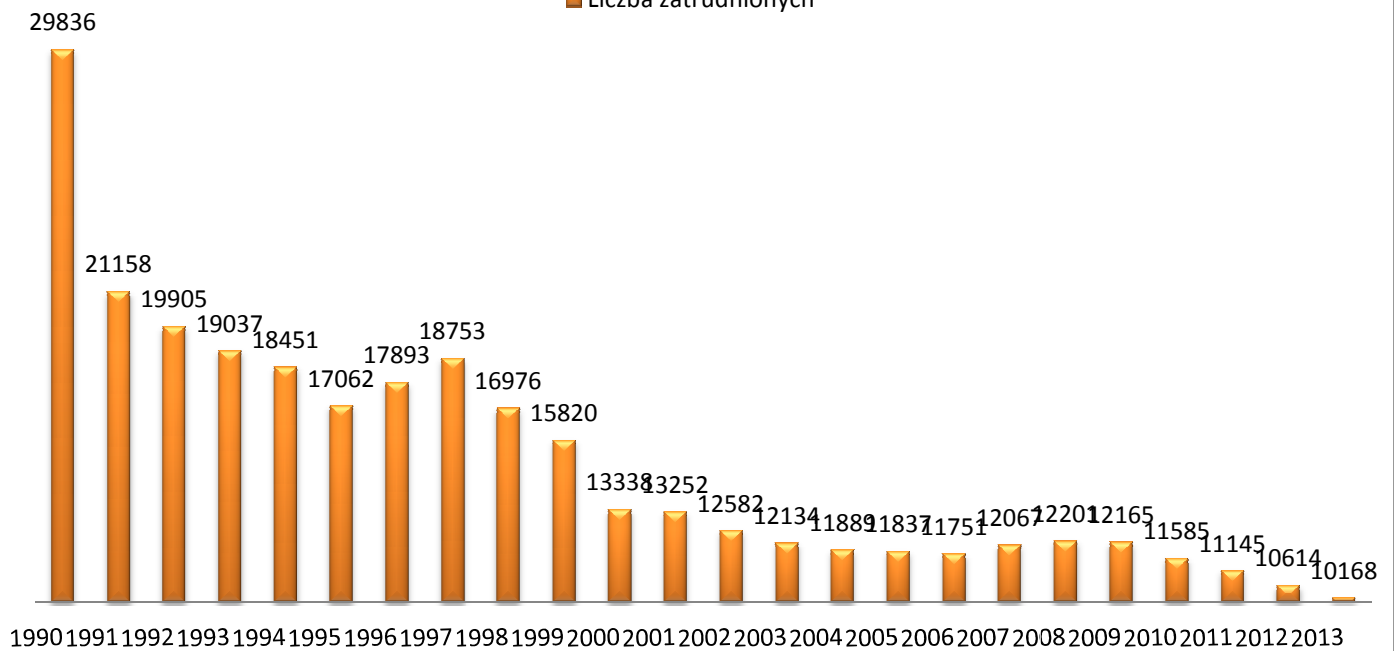
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Z powyższego zestawienia wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 23,70%. Istotnym jest także fakt najwyższego procentu bezrobotnych wśród ludzi młodych, w wieku 25-34 lata – 28,55% oraz to, iż 13,23% bezrobotnych to osoby bez stażu pracy. Jeżeli z kolei weźmiemy pod uwagę wykształcenie to 28,52 % bezrobotnych posiada wykształcenie policealne i średnie zawodowe a niewiele mniej, bo 26,90% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Wyk. 4 Zatrudnienie w latach 1990-2013

■ Liczba zatrudnionych

Źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny

Tabela 8 Poziom i struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	31.12.2010 r.	31.12.2011 r.	31.12.2012 r.	31.12.2013 r.
1		2	3	4
1. Pracujący¹:	11 585	11 145	10 614	10 168
w tym:				
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo,	45	34	22	-
przetwórstwo przemysłowe,	3 066	3 032	2 599	3482*
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię, gaz, wodę	843	821	740	-
budownictwo	445	252	293	-
handel i naprawy,	1 068	1 107	1 071	-
transport, gospodarka magazynowa i łączność,	53	1 066	1 704	-
pośrednictwo finansowe,	159	156	150	-
obsługa nieruchomości i firm,	128	128	121	-
administracja publiczna i obrona narodowa,	740	787	758	-
edukacja,	1 267	1 217	1 260	-
ochrona zdrowia i opieka społeczna,	1 301	1 282	1 286	-
hotele i restauracje,	109	122	98	-
pozostała działalność usługowa, komunalna,				
socjalna i indywidualna,	4	3	3	-
gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	4	-	-	3744**
2. Pracujący:	11 585	11 145	10 614	10168
- sektor publiczny	7 181	6 875	6 783	-
- sektor prywatny	4 404	4 270	3 831	-

5.3. Struktura organizacji pozarządowych

Na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej swoją siedzibę ma kilkadziesiąt organizacji pozarządowych. Skupiają one ludzi, których łączą wspólne zainteresowania i pasje oraz chęć budowania społeczeństwa obywatelskiego. Osoby te nie pozostają obojętne wobec tego, co dzieje się w ich otoczeniu. Ich aktywność dotyczy wielu różnych dziedzin, takich jak pomoc chorym, starszym, biednym, niepełnosprawnym czy bezdomnym, dzieciom i młodzieży zagrożonej patologią, kształtowaniem świadomości ekologicznej, postaw obywatelskich, upowszechnianiem kultury, czy zdrowego stylu życia.

Dzięki tej aktywności podejmowanej samodzielnie lub we współpracy z władzami samorządowymi, w istotny sposób zostaje wzbogacony zakres działań na rzecz mieszkańców miasta, przede wszystkim tych najbardziej potrzebujących opieki i wsparcia.

Struktura organizacji w ujęciu procentowym przedstawia się następująco:

- ok. 40% organizacji zajmuje się ochroną i promocją zdrowia i zdrowego stylu życia
- ok. 30% swoje działania koncentruje wokół sportu, turystyki i kultury
- ok. 30% zajmuje się sprawami społecznymi i rozwojem lokalnym.

5.4. Nauka, oświata i wychowanie

5.4.1. Szkolnictwo podstawowe i gimnazja

Wykaz szkół podstawowych i gimnazjów funkcjonujących na terenie miasta Skarżysko - Kamienna:

SZKOŁY PODSTAWOWE i GIMNAZJA

Zespół Placówek Oświatowych nr 2 - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki
ul. Konarskiego 17

Zespół Placówek Oświatowych - Szkoła Podstawowa Nr 2
ul. Zwycięzców 13

Zespół Placówek Oświatowych nr 3 - Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza
ul. Sportowa 30

Zespół Placówek Oświatowych nr 4 - Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Jana Pawła II
ul. Norwida 3

Zespół Placówek Oświatowych nr 5 - Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Obrońców Westerplatte
ul. Zielna 29

Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Stefana Żeromskiego
ul. Podjazdowa 21

Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Ks. Prof. Włodzimierza Sedlaka
ul. Warszawska 54

Zespół Szkół Publicznych Nr 1

Szkoła Podstawowa Nr 13 im. majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”

Gimnazjum Nr 1 im. majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”
ul. Sezamkowa 23

Zespół Szkół Publicznych Nr 4 im. Marii Curie Skłodowskiej

Szkoła Podstawowa Nr 4
ul. Książęca 149

Gimnazjum Nr 2
ul. Akacyjowa 1

Wymieniając podmioty w zakresie szkolnictwa podstawowego funkcjonujące na terenie miasta Skarżysko-Kamienna należy podkreślić problem nizu demograficznego, który obecnie w coraz

---

większym stopniu dotyczy osób w wieku szkolnym. Niestety z każdym rokiem maleje liczba uczniów w szkołach podstawowych, co może oznaczać, w najbliższych latach, konieczność zmniejszania liczby funkcjonujących szkół oraz liczby zatrudnionych nauczycieli.

5.4.2. Szkolnictwo ponadpodstawowe i specjalne

Wykaz szkół ponadpodstawowych oraz profilowanych wraz z głównymi kierunkami kształcenia funkcjonujących na terenie miasta Skarżysko-Kamienna:

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego

ul. 1 Maja 82

II Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza

ul. Piłsudskiego 50

III Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica

ul. Ekonomii 7

Zespół Szkół Samochodowo-Usługowych im. Władysława „Oseta” Wasilewskiego

ul. Oseta Wasilewskiego 5

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika

ul. Powstańców Warszawy 11

Zespół Szkół Transportowo-Mechatronicznych

ul. Legionów 119

Zespół Szkół Technicznych im. Armii Krajowej

ul. Tysiąclecia 22

Techniczne Zakłady Naukowe im. Partyzantów Ziemi Kieleckiej

ul. Legionów 119

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 im. Janusza Korczaka

Plac Floriański 1

Zespół Placówek Opieki i Interwencji Kryzysowej „PRZYSTAŃ”

ul. Rejowska 53

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2

ul. Spacerowa 31

Zespół Placówek Resocjalizacyjno-Wychowawczych

Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii

ul. Legionów 131

Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych

ul. Szkolna 15

Centrum Kształcenia Praktycznego

ul. Tysiąclecia 20

Policealna Szkoła Pracowników Służb Społecznych

ul. Legionów 124

Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego

pl. Floriański 14

Należy zaznaczyć, że szansą rozwojową dla miasta Skarżysko-Kamienna może stać się baza edukacyjna w zakresie kształcenia w ramach określonych zawodów. Niestety w ostatnich latach szkolnictwo zawodowe nie stanowiło priorytetu w ramach polityki edukacyjnej Polski. Obecnie, w konsekwencji przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej powstała ogromna szansa otrzymania ofert pracy w innych krajach członkowskich UE przez osoby posiadające odpowiednie przygotowanie zawodowe. W tej sytuacji ważną rolę władz miasta Skarżysko-Kamienna powinno być wspieranie modernizacji bazy dydaktycznej funkcjonującej w tym zakresie na terenie miasta.

5.5. Opieka społeczna

5.5.1. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, o ile nie są one w stanie przewyciężyć tych trudności wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Również, celem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) - jako jednostki polityki społecznej państwa - jest zapobieganie powstawaniu sytuacji mogących prowadzić do dysfunkcyjności rodzin i osób - poprzez pobudzenie ich samowystarczalności, aby mogły one uniezależnić się od pomocy społecznej.

5.5.2. Świadczeń z pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), a także z powodu alkoholizmu lub narkomanii oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, a ponadto z powodu klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela 9: Opieka społeczna w Skarżysku-Kamiennej. Stan na dzień 31 grudnia

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba domów pomocy społecznej	1	1	1	1	1
Liczba osób w domu pomocy społecznej	59	59	60	60	60
Liczba osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej	9	4	4	4	1
Liczba stałych podopiecznych	1573	1572	1608	1730	1879
Liczba siostr:					
- Polskiego Czerwonego Krzyża	-	-	-	-	-
- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej	-	-	-	-	-
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	53	53	46	48	39

Źródło: Informatory statystyczne UM Skarżyska-Kamiennej

Należy zauważyć, że w 2014 roku zarejestrowano jedną osobę oczekującą na miejsce w domu pomocy społecznej, co sugeruje że istniejąca obecnie struktura opieki społecznej spełnia potrzeby mieszkańców Skarżyska-Kamiennej.

5.6. Bezpieczeństwo publiczne

Kontynuowano realizację Gminnego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań oraz innych zagrożeń na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna w latach 2011-2016 "Razem Bezpiecznie" przyjętego 27 października 2011 r. Uchwałą Rady Miasta Nr XIV/110/2011.

W celu skoordynowania działań na rzecz bezpieczeństwa lokalnego opracowano harmonogram zadań programu "Razem Bezpieczniej 2011-2016", którego istotą jest wyznaczenie i konsekwentne realizowanie jego założeń. Założenia te są na bieżąco realizowane i skrupulatnie podsumowane na koniec każdego roku.

Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- czuwanie nad porządkiem i kontrolę ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,

- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli,
- zabezpieczenie miejsc zdarzeń do momentu przybycia właściwych służb,
- ochronę obiektów komunalnych oraz urządzeń użyteczności publicznej,
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie imprez publicznych,
- konwojowanie wartości pieniężnych dla potrzeb gminy,
- współdziałanie z podmiotami odpowiedzialnymi za stan estetyki oraz czystość terenu miasta.

Powyższe działania prowadzone były samodzielnie jak również przy współpracy z Komendą Powiatową Policji, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Leśną, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Centrum Sportu i Rekreacji, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Administratorami zasobów mieszkalnych (w tym z Zarządcami budynków i terenów), Radami Osiedlowymi, wydziałami Urzędu Miasta oraz instytucjami współpracującymi z Urzędem Miasta w zakresie wykonywania powierzonych zadań (utrzymywaniu infrastruktury, usuwaniu awarii, naprawy i konserwacji mienia).

W ramach współpracy z Dyrektorami Przedszkoli, Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych przeprowadzono szereg szkoleń z zakresu – w zależności od wieku uczestników szkolenia – zachowania na drodze, podstawowej wiedzy o przepisach ruchu drogowego i poruszaniu się rowerem, ogólnej wiedzy na temat funkcjonowania oraz zadań straży miejskich, profilaktyki uzależnień oraz agresji w określonych środowiskach. Zajęcia prowadzone były z użyciem posiadanych materiałów dydaktycznych takich jak filmy video, broszury, ulotki. Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym odbywały się min. na terenie otwartego w dniu 1 czerwca Miasteczka Ruchu Drogowego przy ul. Południowej, z wykorzystaniem tzw. rowerków biegowych. W trakcie zajęć, ich uczestnicy otrzymywali koszulki i emblematy odblaskowe przydatne uczestnikom ruchu drogowego szczególnie po zapadnięciu zmroku oraz w warunkach ograniczonej widoczności, zakupione przez Wydział Edukacji i Zdrowia tut. Urzędu Miasta. W trosce o bezpieczeństwo uczniów Szkoły Podstawowej Nr 8, w godzinach porannych – tj. w czasie dojazdu uczniów do szkoły, pracownicy straży w dniach nauki szkolnej nadzorowali bezpieczne przejście przez jezdnię ul.1 Maja w rejonie skrzyżowania z ulicą Podjazdową.

W mieście funkcjonuje system monitoringu wizyjnego składający się z 21 kamer zainstalowanych na terenie miasta i Centrum Monitoringu Wizyjnego zlokalizowanego w budynku Komendy Powiatowej Policji.

5.7. Kultura, sport i turystyka

Na terenie Skarżyska-Kamiennej funkcjonują następujące instytucje, placówki i stowarzyszenia upowszechniania kultury:

1. Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego
2. Miejskie Centrum Kultury
3. Muzeum im. Orła Białego
4. Powiatowa Biblioteka Publiczna im. ks. prof. Włodzimierza Sedlaka
  - Filia przy ul. Towarowej 20
  - Filia przy ul. Sezamkowej 23
  - Filia przy ul. Sportowej 30
  - Filia przy ul. Słowackiego 25
5. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, Filia w Skarżysku-Kamiennej pl. Floriański 1

Charakterystyka najważniejszych placówek:

5.7.1. Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego

Dorobek szkoły to nie tylko umuzykalnienie dzieci i młodzieży, ale również aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym miasta, krzewienie kultury, upowszechnianie i wychowanie w duchu muzyki. Liczne koncerty, audycje dla przedszkolaków i szkół, wieczornice, uczestnictwo w miejskich i kościelnych imprezach kulturalnych, autorskich spotkaniach, promocjach, zaspokajają potrzeby artystyczne środowiska, zarówno inspiratorów jak i sympatyków szkoły. Szkoła współpracuje z Radiem Kielce, dzięki któremu poszerzamy grono miłośników muzyki. Szkołę ukończyło około 800 uczniów, wielu kontynuowało i kontynuuje naukę w szkołach wyższego stopnia. Siedmiu nauczycieli to absolwenci szkoły, którzy przekazują wiedzę młodym adeptom sztuki.

5.7.2. Miejskie Centrum Kultury im. Leopolda Staffa to placówka powołana w celu organizowania i koordynowania działalności kulturalnej na terenie miasta. Działają w nim zespoły artystyczne, tj. taneczne, teatralne, muzyczne, wokalne. Placówka prowadzi zajęcia aerobiku, callaneticsu i rytmiki dla dzieci oraz różne grupy zainteresowań.

MCK jest organizatorem różnorodnych form działalności kulturalno-oświatowych, m.in. odbywają się: koncerty estradowe, spektakle teatralne, występy kabaretowe w wykonaniu artystów profesjonalnych, koncerty z udziałem amatorskich zespołów artystycznych działających w placówce, konkursy, turnieje, przeglądy, wystawy, plenery, giełdy filatelistyczne i numizmatyczne, wycieczki, imprezy oświatowe, seminaria, spotkania, prelekcje, konsultacje, akcje „Lato” i „Zima” (imprezy dla dzieci pozostających w mieście na okres wakacji i ferii), festyny, zabawy, dyskoteki, bale, wieczorki taneczne, codzienna działalność świetlicowa.

Przy MCK zlokalizowane jest kino.

w 2011 roku:

- zakończono realizację projektu **„Rozbudowa i przebudowa Miejskiego Centrum Kultury”**, w ramach osi priorytetowej 5. **„Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport”** w działaniu 5.2. **„Podniesienie jakości usług publicznych poprzez wspieranie placówek edukacyjnych i kulturalnych”** Poniesione nakłady to 10 927 884,53 zł w tym 3 480 417,36 zł z RPOWŚ.
- w czerwcu 2011 roku zakończono realizację zadania pn. **„Przebudowa placu i pomnika L. Staffa”**. Koszt inwestycji wyniósł 4 454 572,42 zł.

w 2013 roku:

- 2 sierpnia 2013 roku zakończono realizację zadania pn. **„Przebudowa sceny letniej przy Miejskim Centrum Kultury wraz z zagospodarowaniem terenu”** Koszt zrealizowanej inwestycji wyniósł 1 226 365,34 zł.

5.7.3. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. ks. Prof. Włodzimierza Sedlaka

Poza podstawową działalnością tj. gromadzeniem, udostępnianiem i wypożyczaniem zbiorów Biblioteka prowadzi wypożyczalnie międzybiblioteczne, rejestrację, bibliografię miasta i regionu oraz Czytelnię Internetową.

Biblioteka prowadzi różnorodne formy pracy z czytelnikiem są to m.in.:

- dla dzieci i młodzieży
  - teatryki kukielkowy i żywego słowa
  - montaż słowno-muzyczne z okazji rocznic literackich, świąt, Dnia Matki, Dnia Dziecka itp.
  - Mikołajki, Andrzejki, imprezy w ramach Akcji Lato, Ferie w bibliotece

-
- lekcje biblioteczne, różnego rodzaju konkursy, spotkania w kółkach zainteresowań, w ramach akcji "Cała Polska czyta dzieciom" - głośne czytanie (również małym pacjentom)
  - dla młodzieży starszej i dorosłych
    - wystawy, spotkania autorskie, prezentacje i debaty, seminaria i dyskusje panelowe
- Biblioteka stworzyła indywidualny model działania, który nie jest zamknięty, bowiem co roku wprowadzane są nowe formy pracy, wzbogacając jej działalność.

5.7.4. Muzeum im. Orła Białego

Muzeum jest instytucją o charakterze historycznym, naukowo-badawczym i oświatowym. Gromadzi, przechowuje, konserwuje i udostępnia dobra kultury w zakresie: historii miasta, martyrologii mieszkańców Skarżyska-Kamiennej i okolic, historii zgrupowań partyzanckich Armii Krajowej - "Ponurego", "Nurta", "Robota", "Szarego" i innych, historii Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego, militariów ze szczególnym uwzględnieniem dziejów oręża polskiego od 1914 roku.

W ramach działalności społeczno-oświatowej Muzeum utrzymuje kontakty i współpracę z instytucjami i organizacjami oraz placówkami muzealnymi. Organizuje lekcje muzealne z zakresu historii miasta i regionu, II wojny światowej, dziejów Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego. Jest również organizatorem wystaw czasowych w siedzibie własnej oraz w innych placówkach.

Muzeum jest członkiem powstałego w 1994 r. Związku Muzeów Małopolskich. Bierze udział w jego pracach, uczestniczy w konferencjach naukowych, sympozjach.

Popularności i ważnej roli edukacyjnej spełnianej przez muzeum dowodzi już sama liczba osób zwiedzających. Przykładowo w roku 2014 było to 24 269 osób.

W latach 2010-2012 w ramach projektu "Rewitalizacja osiedla Rejów w Skarżysku-Kamiennej – Etap I", Zadanie 3 – Muzeum im Orła Białego – Rewitalizacja 3 budynków Muzeum im Orła Białego w Skarżysku-Kamiennej oraz budowa ścieżki dydaktycznej wraz z zagospodarowaniem terenu dokonano gruntownej modernizacji Budynku Wystawowego, Budynku Konserwatorsko-Magazynowego, Budynku Biurowego oraz ogrodzenia, oświetlenia, skweru wraz z fontanną przy ul. Wioślarskiej i ścieżki dydaktycznej. Zakupiono również nowe gabloty. Wykonano także kanalizację deszczową i separator lamelowy. Koszt tej inwestycji wyniósł 3.487.457 zł.

5.7.5. Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji

Celem działalności MCSiR jest zrzeszenie ludzi stawiających na aktywny wypoczynek, promocję sportu, rekreacji i turystyki wśród wszystkich grup wiekowych. W Miejskim Centrum Sportu i Rekreacji jest Administratorem i zarządza następującymi obiektami:

- Krytą Pływalnię
- Halą Sportową
- Lodowiskiem
- Boiskami „Orlik”
- Terenami rekreacyjnymi nad zbiornikiem Rejów
- Stadionem „Granat”
- Terenami rekreacyjnymi „Planty”

5.7.6. Skarżyskie Towarzystwo Sportowe

Zadaniem STS jest upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w sekcjach lekkiej atletyki, siatkówki, tenisa stołowego, sportów siłowych. Stowarzyszenie posiada duże osiągnięcia sportowe, zawodnicy i zawodniczki zdobyli ponad 100 medali Mistrzów Polski w różnych

---

kategoriach wiekowych w sportach siłowych i lekkiej atletyce. Od początku swojego istnienia stowarzyszenie plasuje się na 3-6 miejscu wśród klubów woj. świętokrzyskiego we współzawodnictwie dzieci i młodzieży. Ze stowarzyszenia wywodzi się kilku olimpijczyków.

5.7.7. Miejski Klub Sportowy „Granat”

Granat Skarżysko jest jednym z najstarszych klubów Kielecczyny. Oficjalną datą powstania jest rok 1928. Z inicjatywy pracowników Państwowej Fabryki Amunicji w 1927 roku utworzono koło sportowe "Elaboracja", które rok później zmieniło nazwę na Granat. Stadion "Granatu" należy do największych w Kielecczynie. Może pomieścić 25.000 osób. Na tym stadionie występowały najwięksi sportowcy, tacy jak: Krzyszkowiak, Chromik, oraz występowały największe drużyny piłkarskie: "Legia" Warszawa, "Górnik" Zabrze, "Lech" Poznań. Obecnie Stadion wymaga gruntownej przebudowy.

5.7.8. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze oddział Skarżysko-Kamienna

PTTK zajmuje się organizacją wycieczek sobotnio – niedzielnych dla mieszkańców miasta, organizacją zjazdów, rajdów i innych form turystyki kwalifikowanej dla dzieci i młodzieży szkolnej, propagowaniem zdobywania odznaki regionalnej-krajoznawczej „Wędrowiec Skarżyski”, konserwacją szlaków turystycznych. Oddział Miejski PTTK posiada wykwalifikowaną kadrę Przewodników Świętokrzyskich, przewodników turystyki kwalifikowanej, pieszej i górskiej, organizatorów turystyki, znakarzy szlaków. W ciągu roku kalendarzowego organizuje dla dzieci i młodzieży szkolnej: (marzec) Rajd wiosenny „Topienie Marzanny”, (maj) Ogólnopolski Rajd „Nad Kamienną”, (czerwiec) Rajd Lizakowy z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, (październik) Rajd Jesienny, (grudzień) Rajd Mikołajkowy. Ponadto w okresie jesienno-zimowym prowadzi szkolenia z zakresu turystyki i krajoznawstwa w świetlicy.

Rozdział II

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. Cel konsultacji

Konsultacje społeczne są jednym z kluczowych elementów tworzenia bądź aktualizacji Strategii rozwoju dla Miasta Skarżyska-Kamiennej do 2020r. Mieszkańcy miasta, zostali objęci badaniem kwestionariuszowym. Wyniki badania kwestionariuszowego będą miały istotny wpływ na identyfikację problemów społeczno-gospodarczych z jakimi się borykają na co dzień mieszkańcy Skarżyska-Kamiennej oraz pozyskanie od badanych osób jak najszerszego spektrum pomysłów, inicjatyw, które przyczyniłyby się do rozwoju Miasta.

2. Termin i miejsce konsultacji

Konsultacje w ramach zespołu powołanego do aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Skarżysko-Kamienna na lata 2014 – 2020 odbyły się dwa spotkania. Podczas spotkań konsultacyjnych dystrybuowano ankietę do konsultacji społecznych. Ankietę zamieszczono również na stronie <http://um.skarzysko.pl/>

3. Metoda badawcza

Zastosowano następujące metody badawcze:

1. warsztaty rozwoju lokalnego – analiza SWOT słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń dla Miasta Skarżyska-Kamiennej

MOCNE STRONY

Atrakcyjne położenie geograficzne ze znaczącym węzłem komunikacyjnym.
Walory środowiska naturalnego.

Istniejąca baza i zaplecze przemysłowe z wyspecjalizowaną kadram.
Tereny do wykorzystania pod inwestycje.
Rezerwy wody pitnej, mocy cieplnej i elektrycznej.
Rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego i średniego.
Turystyka sakralna - Sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej.
Zaplecze sportowo-rekreacyjne: Ośrodek Rejów, Muzeum im. Orła Białego.

SŁABE STRONY

Wysokie bezrobocie.
Emigracja młodych ludzi.
Brak typowego centrum miasta.
Nieuregulowany stan prawny terenów.
Słaba baza hotelowo-turystyczna.

SZANSE

Możliwość pozyskania środków z UE.
Pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych.
Pozyskanie nowych rynków zbytu.
Budowa zbiornika wodnego Bzin.
Zwiększenie towarowych przewozów kolejowych.

ZAGROŻENIA

Mała dynamika wzrostu gospodarczego.
Pauperyzacja społeczeństwa.
Mały przyrost naturalny i starzenie się społeczeństwa.
Wzrost bezrobocia.
Nadmierny fiskalizm państwa.
Konkurencja miast ościennych w przyciąganiu kapitału

2. badania kwestionariuszowe mieszkańców Skarżyska-Kamiennej

Zestaw pytań kwestionariuszowych:

1. W jakiej dzielnicy Pani/Pan mieszka? (proszę wpisać)

.....

2. Czym Pani-Pan zajmuje się obecnie?

- € Uczę się w szkole ponadpodstawowej
- € Jestem studentem
- € Pracuję zawodowo na terenie Skarżyska-Kamiennej
- € Pracuję zawodowo poza Skarżyskiem-Kamienną
- € Jestem bezrobotn(a)y

3. Które z poniższych obszarów Pani/Pana zdaniem wymagają szczególnej interwencji władz miasta (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)

- € Inwestycje rozwijające infrastrukturę techniczną (drogi, oświetlenie, obiekty infrastruktury edukacyjno-sportowej oraz ochrony zdrowia)
- € Walka z bezrobociem (system ulg dla przedsiębiorców, bezpłatne kursy i szkolenia zawodowe, prace interwencyjne)
- € Pomocy osobom chorym i niepełnosprawnym
- € Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta

- € Rewitalizacja obszarów przemysłowych
- € Promocja miasta na arenie krajowej oraz międzynarodowej
- € Rozwoju przedsiębiorczości
- € Przeciwdziałaniu patologiom społecznym
- € W innych rzeczach (jakich? .....

4. Co Pani/Pana zdaniem jest najpoważniejszym problemem społeczno-gospodarczym dla miasta Skarżyska-Kamiennej?

Proszę wymienić trzy problemy:

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

5. Co Pani/Pan uznaje za największy atut (zaletę) miasta Skarżyska-Kamiennej?

(proszę wpisać maksymalnie trzy atuty)

1.....

2.....

3.....

6. Jakie działania w pierwszej kolejności powinny podejmować władze miasta, by zmniejszyć bezrobocie wśród mieszkańców? (maksymalnie 3 odpowiedzi):

przyciągać inwestorów, którzy chcą otworzyć firmy, poprzez oferowanie na sprzedaż działek miejskich;

przyciągać inwestorów, którzy chcą budować swoje firmy poprzez ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości;

organizować szkolenia i kursy zawodowe dla mieszkańców w zawodach, w których mają szansę na otrzymywanie stabilnych dochodów;

organizować giełdy i targi pracy;

informować o instytucjach, które mogą pomóc bezrobotnemu mieszkańcowi;

organizować prace interwencyjne i roboty publiczne;

organizować staże absolwenckie dla młodych ludzi;

7. Co Pani/Pana zdaniem jest głównym powodem wysokiego bezrobocia wśród mieszkańców Skarżyska- Kamiennej (maksymalnie 3 odpowiedzi):

Państwo nie wspiera tworzenia nowych miejsc pracy;

Państwo utrudnia, poprzez skomplikowane przepisy m.in. podatkowe życie przedsiębiorcom, którzy mogliby tworzyć nowe miejsca pracy;

Są zbyt wysokie narzuty na wynagrodzenia (podatki, składki ubezpieczeniowe) i nie opłaca się legalnie zatrudniać pracowników;

Ludzie mają niedostosowane do potrzeb na rynku (do możliwości znalezienia pracy) kwalifikacje zawodowe (wykształcenie);

Jest bardzo dużo ludzi nieaktywnych i nie podejmujących prób znalezienia pracy.

8. Które z polskich miast o podobnej wielkości do Skarżyska-Kamiennej powinno być wzorem do naśladowania dla władz miasta i dlaczego?

.....

.....

.....

.....

9. Co należałoby poprawić w funkcjonowaniu Miejskiej Komunikacji , proszę wymienić trzy propozycje:

1.....

2.....
3.....

10. Jak oceniasz działalność Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej(czy coś należy w tych działaniach zmienić?)

.....
.....
.....

11. Jak oceniasz bazę obiektów rekreacyjno-sportowych (sale gimnastyczne, pływalnia, tereny spacerowo-wypoczynkowe) w Skarżysku - Kamiennej? Jakie nowe działania władze miasta powinny podjąć w tym zakresie?

.....
.....
.....

12. Jak oceniasz działalność Miejskiego Centrum Kultury oraz Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji? Co zmieniłbyś w jego ofercie?

.....
.....
.....

13. Jak oceniasz poziom bezpieczeństwa i przeciwdziałania patologiom społecznym na terenie Skarżyska-Kamiennej? Jak oceniasz pracę: policji, straży miejskiej, opieki społecznej?

.....
.....
.....

14. Jakie ważne dla Skarżyska-Kamiennej sprawy i problemy nie zostały poruszone w powyższej ankiecie?

.....
.....
.....

4. Zbiorcze wyniki badań kwestionariuszowych

Ankietowani wskazywali dziedziny, w których ich zdaniem władze miasta winny działać najaktywniej (respondenci mogli wskazać więcej niż 1 odpowiedź). Rozkład głosów przedstawia się następująco:

- ✓ Inwestycje rozwijające infrastrukturę techniczną (drogi, oświetlenie, obiekty infrastruktury edukacyjno-sportowej oraz ochrony zdrowia) **(69 wskazań)**
- ✓ Walka z bezrobociem (system ulg dla przedsiębiorców, bezpłatne kursy i szkolenia zawodowe, prace interwencyjne) **(80 wskazań)**
- ✓ Pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym **(41 wskazań)**
- ✓ Zagwarantowanie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta **(48 wskazań)**
- ✓ Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych **(44 wskazań)**
- ✓ Promocja miasta na arenie krajowej oraz międzynarodowej **(32 wskazań)**
- ✓ Rozwoju przedsiębiorczości **(60 wskazań)**
- ✓ Przeciwdziałaniu patologiom społecznym **(37 wskazań)**

5. Podsumowanie

Opinie o głównych problemach:

Lp.	Główny problem
1.	Bezrobocie, co ma przełożenie na występowanie patologii
2.	Zły stan dróg
3.	Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej
4.	Niezadowolenie u wielu osób ze sposobu funkcjonowania policji i pomocy społecznej
5.	Zbyt mało inwestycji w infrastrukturę techniczną
6.	Niezagospodarowane tereny inwestycyjne, pozostałe po upadających firmach
7.	Brak ścieżek rowerowych
8.	Niedostateczna oferta na spędzanie wolnego czasu dla młodzieży
9.	Niedostateczna promocja miasta

Inicjatywy prorozwojowe

Lp.	Inicjatywa
1.	Modernizacja pływalni
2.	Zachęcanie inwestorów krajowych i zagranicznych do inwestowania
3.	Wykorzystanie dogodnego położenia na mapie komunikacyjnej kraju
4.	Wykorzystanie walorów turystycznych i krajobrazowych
5.	Rewitalizacja terenów przemysłowych
6.	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców
7.	Wymiana autobusów MKS-u na ekologiczne i dostosowanie kursów do potrzeb mieszkańców
8.	Organizowanie bezpłatnych szkoleń dla mieszkańców (np. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego)
9.	Wybudowanie ścieżek rowerowych, inwestowanie w bazę turystyczną wokół miejsc zabytkowych: Muzeum Orła Białego
10.	Przygotowanie wniosków aplikacyjnych w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020
11.	Uatrakcyjnienie oferty MCK i MCSiR
12.	Zwiększenie nakładów na promocję, aktywniejszy udział w targach krajowych i międzynarodowych

Rozdział III

PLANOWANIE ROZWOJU JEDNOSTKI SAMORZĄDOWEJ. CELE I ZADANIA MIASTA DO ROKU 2020

1. Planowanie rozwoju jednostki samorządowej

Strategia to nic innego jak ustalenie konkretnych celów rozwoju możliwych do osiągnięcia i zrealizowania oraz metod, jakie znajdą zastosowanie do realizacji tychże celów, a także zestawu środków, jakie są konieczne do ich realizacji.

Strategia lokalna winna mobilizować efektywne wykorzystanie wszystkich potencjalnych możliwości jakimi dysponuje region, a także opisywać niezbędne kroki

---

prowadzące do realizacji głównych celów w krótkim, średnim i długim okresie czasu oraz przewidywać możliwe działania alternatywne. Dobrze zaplanowana strategia powinna także przewidywać i wyprzedzać działania władzy regionalnej, jak również trendy w lokalnej gospodarce nie zapominając o zmianach, które dokonują się w gospodarce w skali globalnej. Planowanie obejmuje wszystkie formy i szczeble zarządzania. W różnych formach i na różnych szczeblach ma ono jedynie różny poziom szczegółowości i tak jak poszczególne szczeble zależą od siebie, tak plany wynikają jedne z drugich. Plan strategiczny jest zatem planem o najwyższej randze i to z niego wynikają inne plany, w tym również finansowe.

Pierwszym krokiem do zbudowania planu strategicznego jest określenie **misji**. **Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel przedsięwzięcia, jego „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do przedsięwzięcia, dla którego została sformułowana.**

Misja winna być sformułowana najlepiej w jednym, krótkim i nieskomplikowanym zdaniu, tak by być dobrze rozumianą przez całą lokalną społeczność i móc stanowić czynnik integrujący do wspólnego działania. Z drugiej strony musi być też jasno postrzegana na zewnątrz. Dlatego tak ważne jest, by misja określona dla rozwoju danej społeczności wiązała się swym stwierdzeniem z tą właśnie gminą, powiatem czy miastem - a nie stanowiła uniwersalnego celu funkcjonowania innej dowolnej jednostki terytorialnej.

Cele strategiczne stanowią listę celów, które miasto musi osiągnąć w pierwszej kolejności (lub przynajmniej rozpocząć ich realizację), by zrealizować cel główny - misję.

Z kolei dla zrealizowania celów strategicznych niezbędne jest szczegółowe określenie **celów operacyjnych i zadań**, które prócz ich wymienienia muszą zawierać termin wykonania, instytucję (lub osobę) odpowiedzialną za jego wykonanie, wymagane środki i ich źródła.

W procesie planowania rozwoju jednostek samorządowych konieczne staje się również podjęcie ustaleń dotyczących monitorowania realizacji i dalszej budowy planu zadań, a także kontynuacji procesu planowania strategicznego.

2. Cele i zadania miasta do roku 2020

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami Skarżyska-Kamiennej oraz potrzeby uaktualnienia Strategii Rozwoju została określona nowa **MISJA MIASTA**, czyli cel nadrzędny całej jego Strategii Rozwoju, uwzględniająca członkostwo Polski w Unii Europejskiej:

Skarżysko-Kamienna miastem, które dzięki rozwojowi przedsiębiorczości, bogatej ofercie turystycznej, dorobkowi kulturowemu, oświacie oraz wykorzystaniu swojego położenia geograficznego, stanie się atrakcyjnym miejscem dla swoich mieszkańców

Potrzeby i dążenia, które złożyły się na **misję miasta**:

- a) Skarżysko-Kamienna miastem o rozwiniętej gospodarce turystycznej pod względem bazy noclegowej oraz infrastruktury obiektów rekreacyjnych
- b) Skarżysko-Kamienna miastem położonym w sąsiedztwie atrakcyjnego krajobrazu
- c) Skarżysko-Kamienna rozwijającym się ośrodkiem gospodarczym, posiadającym bogatą ofertę inwestycyjną
- d) Skarżysko-Kamienna miastem oferującym na miejscu możliwość zdobycia wyższego wykształcenia
- e) Skarżysko-Kamienna miastem społeczności aktywnej, solidarnej i gościnnej
- f) Skarżysko-Kamienna miastem bezpiecznym
- g) Skarżysko-Kamienna ważnym elementem na szlaku komunikacyjnym

Misja, będąc zapisem formułującym wizję miasta, która powinna być zrealizowana w ciągu najbliższej dekady, przesądza o konieczności dostosowania wszystkich celów strategicznych,

---

zadań oraz konkretnych działań do zawartej w niej treści. Ponadto, określając cele strategiczne i operacyjne, wpisujemy się w ramy czasowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do roku 2020, przyjętej przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 roku, oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju do roku 2020 a także Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2030 przyjętej przez Radę Ministrów 13 grudnia 2011.

Mając na uwadze powyższe zależności oraz wyniki konsultacji społecznych określono następujące cele:

CELE STRATEGICZNE

CEL NR 1: Zrewitalizowane tereny przemysłowe i zmodernizowane istniejące zakłady przemysłowe, dostosowane do nowych rodzajów produkcji oraz rozwinięty sektor MŚP spełniający wymagania stawiane na konkurencyjnym rynku europejskim

- a) na terenie Skarżyska-Kamiennej funkcjonuje kilka dużych zakładów przemysłowych, których obecna, nie najlepsza sytuacja ekonomiczna wymaga podjęcia działań naprawczych. Jest to konieczne ze względu na fakt, iż są one największymi pracodawcami dla mieszkańców Skarżyska-Kamiennej i pobliskich miejscowości. Ponadto ich sytuacja finansowa wpływa na stan dochodów miasta a w konsekwencji na jego możliwości inwestycyjne. Trzeba jednak zauważyć, że restrukturyzacja niektórych istniejących w Skarżysku-Kamiennej zakładów przemysłowych jest uzależniona o decyzji podejmowanych na szczeblu centralnym
- b) dotychczasowe obserwacje tendencji w gospodarce światowej pozwalają stwierdzić, że najważniejszym elementem kreowania wzrostu poziomu rozwoju gospodarczego jest rozwój prywatnej przedsiębiorczości. Jej najbardziej mobilną formą, pozwalającą dostosować produkcję lub świadczone usługi do często zmieniających się potrzeb współczesności są małe i średnie przedsiębiorstwa. Z powodzeniem zaspokajają one potrzeby lokalnych społeczności, jednocześnie często osiągając sukces na rynku krajowym a nawet międzynarodowym. Przede wszystkim jednak generują powstawanie nowych miejsc pracy
- c) zasadność przyjęcia jako celu strategicznego zapisu: zrewitalizowane tereny przemysłowe i zmodernizowane istniejące zakłady przemysłowe, dostosowane do nowych rodzajów produkcji oraz rozwinięty sektor MŚP spełniający wymagania stawiane na konkurencyjnym rynku europejskim, wynika także z przeprowadzonych konsultacji społecznych. Jako mocne strony miasta, które są niezbędne dla rozwoju przemysłu i usług, wskazano, bowiem na atrakcyjne położenie geograficzne ze znaczącym węzłem komunikacyjnym, istniejącą bazę i zaplecze przemysłowe z wyspecjalizowaną kadrą, tereny do wykorzystania pod inwestycje. Wszystkie wyżej wymienione czynniki mają niebagatelny wpływ na podejmowanie decyzji przez potencjalnych inwestorów o rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej w danej miejscowości
- d) realizacja powyższego przyczyni się do pozyskania inwestorów krajowych i zagranicznych, pozyskania nowych rynków zbytu, zwiększenia towarowych przewozów kolejowych
- e) członkostwo Polski w Unii Europejskiej stworzyło dla przedsiębiorców nowe szanse i wyzwania związane z otwarciem nowych rynków zbytu i większego dostępu do środków wsparcia dla sektora MŚP w postaci dofinansowania zakupów inwestycyjnych (zakup sprzętu, wyposażenie, know-how), jak również dofinansowanie udziału w targach zagranicznych i przygotowania materiałów promocyjnych. Jak pokazało 10-lecie polskiego członkostwa w Unii Europejskiej polscy przedsiębiorcy

---

mogą śmiało konkurować z ich zagranicznymi odpowiednikami, szczególnie pod względem jakości usług i towarów. Kolejny okres programowania 2014-2020 oferuje szerokie spektrum form wsparcia finansowego dla MŚP

- f) zagrożeniem dla jego osiągnięcia mogą okazać się jednak:
- nieklarowna polityka gospodarcza państwa w przemyśle zbrojeniowym i transporcie
  - decyzyjność ośrodków pozamiejskich dla zakładów zlokalizowanych w mieście
  - nadmierny fiskalizm państwa
  - konkurencja miast ościennych w przyciąganiu kapitału
  - niewystarczająca ochrona rynku wewnętrznego

Dla realizacji celu strategicznego nr 1 posłużą następujące **CELE OPERACYJNE**:

1. Pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych

- pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych to dla istniejących przedsiębiorstw dostęp do kapitału, nowych technologii, znanej i cenionej marki. Otwiera to im możliwości poprawienia własnej sytuacji gospodarczej, przyspiesza procesy restrukturyzacyjne, ułatwia osiągnięcie nowych rynków zbytu. Nowi inwestorzy i dokonywane przez nich inwestycje wpływają ponadto na rozszerzenie się lokalnego rynku pracy i zmniejszenie bezrobocia
- pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych wymaga przede wszystkim przygotowania wolnych obszarów pod inwestycje, uzbrojonych i z uregulowanym stanem prawnym oraz aktywnej współpracy władz miasta z osobami zarządzającymi przedsiębiorstwami już istniejącymi na jego terenie
- konieczne jest także prowadzenie aktywnej polityki informacyjno-promocyjnej miasta, tworzenie grup lobbingowych, aktualizowanie ofert inwestycyjnych. Ważne jest kształtowanie sprzyjającego dla inwestorów zewnętrznego klimatu przede wszystkim pośród władz miasta i urzędników
- aby pozyskać inwestora nieodzowne staje się zaproponowanie mu takich warunków prowadzenia działalności gospodarczej, które uczynią ją niewymagającą kosztownych nakładów i dodatkowych inwestycji. Miasto powinno, więc utrzymywać rozwiniętą na dobrym poziomie infrastrukturę techniczną gł. energetykę, ciepłownictwo, zaopatrzenie w wodę, kanalizację oraz drogi.

2. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców miasta

- może ono następować poprzez organizację szkoleń, których zadaniem byłoby dostarczanie wiedzy i nauka umiejętności koniecznych do uruchomienia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej, jak również przełamywanie barier i lęków przed podejmowaniem pracy na własny rachunek
- służyłyby jej różne formy ulg i ułatwień dla osób czy firm decydujących się na inwestowanie i tworzenie nowych miejsc pracy, także utworzenie funduszu, którego środki mogłyby służyć kredytowaniu, na korzystnych zasadach, rozpoczynania prowadzenia działalności gospodarczej oraz nowych inwestycji
- rozwój przedsiębiorczości przez tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego, finansowego oraz instytucjonalnego przyczyniającego się do wzrostu przedsiębiorstw, w tym w szczególności sektora MŚP oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- rozwój społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza przez informatyzację relacji biznesu i administracji publicznej (obsługa administracyjna i finansowa, bazy danych itp.), e-administracja
- rozwój komunikacji elektronicznej nakierowanej przede wszystkim na wzrost wydajności w usługach, np. w takich dziedzinach jak: e-zdrowie, e-praca, e- nauczanie
- rozwój kooperacji i promocja rozwoju sieci współdziałania gospodarczego, również w wymiarze międzynarodowym

3. Poszerzenie oferty funkcjonującego Skarżyskiego Inkubatora Technologicznego

- jego działalność winna skupiać się w obszarach m.in. generowania aktywności gospodarczej, działalności wdrożeniowej i innowacyjnej, świadczenia usług doradczych i finansowych, poszukiwania inwestorów zewnętrznych, wspierania procesów restrukturyzacyjnych w istniejących przedsiębiorstwach, stworzenia miejskiego systemu wielostronnej informacji rynkowej

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 1:

- ciągła aktualizacja oferty inwestycyjnej w formie papierowej i elektronicznej, umieszczenie danych na temat oferty inwestycyjnej na stronie internetowej Urzędu Miasta; udział w krajowych i zagranicznych targach. To wszystko ułatwi prowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej miasta i wydatnie przyspieszy dotarcie do potencjalnych inwestorów
- rewitalizacja dzielnic zaniedbanych
- wykup terenów oraz ich uzbrojenie na potrzeby przyszłych inwestorów, dzięki czemu miasto będzie w pełni przygotowane na natychmiastowe przyjęcie podmiotu zainteresowanego prowadzeniem działalności gospodarczej w Skarżysku-Kamiennie
- włączenie masy upadłościowej likwidowanych zakładów do oferty inwestycyjnej, co wzbogaci konkurencyjność miasta a w perspektywie do pozyskania inwestora. Działanie takie, pozwoli na zagospodarowanie mienia pozostałego po zlikwidowanych zakładach
- dalszy rozwój wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej tj. Centrum Obsługi Inwestora gdzie potencjalni inwestorzy mogliby uzyskać informację o ofercie inwestycyjnej. Punkt zajmowałby się również organizacją spotkań władz miasta z potencjalnymi inwestorami, jak również rozsyłaniem oferty do firm w kraju i zagranicą.
- współpraca z Urzędami Pracy w zakresie naboru i informacji o bezpłatnych szkoleniach w zakresie dokształcania i przekwalifikowania, realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, co powinno przyczynić się do lepszego dostosowania się mieszkańców Miasta do zmieniających się tendencji na rynku pracy

Dobrze przygotowana dokumentacja będzie niezbędna przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy Unii Europejskiej na dofinansowanie rewitalizacji terenów przemysłowych i modernizację zakładów przemysłowych. Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. inwestycji opisano w dalszej części Strategii – Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

CEL NR 2: Zmodernizowana i rozbudowana baza turystyczna i rekreacyjna.

- a) Skarżysko-Kamienna jest położone w równej i niedużej odległości od dwóch aglomeracji: kieleckiej i radomskiej, przy międzynarodowej drodze S 7, na obszarze cechującym się interesującymi walorami przyrodniczo-historycznymi (m.in. Puszcza Świętokrzyska, zbiorniki wodne, zabytki techniki Zagłębia Staropolskiego, Muzeum im. Orła Białego, Sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej). Powyższe atuty oraz fakt wzrastającego z roku na rok ruchu turystycznego i zainteresowania aktywnym wypoczynkiem podmiejskim i weekendowym nie mogły pozostawić poza Strategią Rozwoju realnej możliwości stworzenia z miasta ważnego ośrodka turystycznego

- b) ponadto uczestnicy konsultacji społecznych jako mocne strony Skarżyska-Kamiennej wskazali na: atrakcyjne położenie geograficzne ze znaczącym węzłem komunikacyjnym, walory środowiska naturalnego, Sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej i Muzeum im. Orła Białego. Za słabą stroną miasta uznali: słabą bazę hotelowo-turystyczną a za szansę dla jego rozwoju - Budowę zbiornika BZIN oraz dalszą modernizację otoczenia zbiornika w Rejowie
- c) jak pokazują badania przeprowadzane co roku przez instytucje badania opinii publicznej oraz urzędy statystyczne, Polska jest z roku na rok krajem coraz częściej odwiedzanym przez turystów. Dobrze zorganizowana i atrakcyjna baza turystyczna może stać się magnesem dla turystów zarówno z naszego regionu jak również z odwiedzających nas obcokrajowców

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, celu strategicznego nr 2 oraz zadań pozwalających na ich realizację możliwe staje się określenie następujących **CELÓW OPERACYJNYCH**:

1. Pozyskanie inwestorów

- rozbudowa istniejącej i stworzenie nowej bazy turystycznej i rekreacyjnej, budowa zbiornika BZIN, zagospodarowanie Rejowa, jako atrakcji turystycznych wymagają podjęcia działań zmierzających do pozyskania podmiotów zainteresowanych inwestycjami w tych dziedzinach. Konieczne staje się, więc przygotowanie terenów pod potencjalne inwestycje, uregulowanie sytuacji istniejącej bazy turystycznej i rekreacyjnej, rozpoczęcie działań informacyjno-promocyjnych, lobbing na rzecz budowy zbiornika BZIN na szczeblu regionalnym i centralnym
- aby przyciągnąć inwestorów niezbędne jest również stworzenie systemu ułatwień oraz wsparcia technicznego i finansowego, szybkie i sprawne załatwianie formalności

2. Czyste środowisko naturalne

- żadna inwestycja w przyszłą lub w już istniejącą bazę turystyczną i rekreacyjną oraz w budowę zbiornika BZIN nie będzie miała miejsca na obszarze zanieczyszczonych wód, powietrza i ziemi. Dlatego niezbędne jest, z równoczesnym podejmowaniem działań w sferze celu operacyjnego *Pozyskanie inwestorów*, zadbanie o aktywność zmierzającą do utrzymania nie zanieczyszczonego stanu środowiska naturalnego. Konieczne stanie się więc, przeprowadzenie inwestycji proekologicznych (m.in. w dziedzinie kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków, śmieci i odpadów przemysłowych, szkodliwych emisji), dalsze monitorowanie poziomu zanieczyszczeń oraz edukacja proekologiczna mieszkańców miasta

3. Rozbudowa infrastruktury technicznej

- baza turystyczna i rekreacyjna wymaga dla swojego istnienia zaopatrzenia w wodę, gaz, energię elektryczną i inne media. Obecnie miasto dzięki stosownym inwestycjom dysponuje rezerwą mediów i jest w stanie zarówno potrzeby bieżące mieszkańców lokalnych przedsiębiorców w tym także zajmujących się obsługą turystów.

4. Przyciągnięcie turystów

- osiągnięcie celu strategicznego nr 2 nie nastąpi, jeżeli do miasta i okolic nie będą przyjeżdżać osoby zainteresowane wypoczynkiem i rekreacją. Tylko z myślą o ich stałej i dużej liczbie można mówić o sensowności zapisu powyższego celu strategicznego. Przyciągnięciu turystów będzie służyć szeroka akcja promocyjna Skarżyska-Kamiennej i okolic, zadbane i wyeksponowane zabytki oraz inne atrakcje, czyste środowisko naturalne, prężnie działające (także w sezonie wakacyjnym instytucje kultury), imprezy kulturalne

---

i sportowe o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, porządek i bezpieczeństwo w mieście

- dla osiągnięcia tego celu konieczne jest także zapewnienie wygodnego i szybkiego dojazdu do Skarżyska-Kamiennej. Służyć temu będzie przede wszystkim dalsza modernizacja drogi S 7

5. Stworzenie/udoskonalenie produktu regionalnego/turystycznego

- stworzenie produktu regionalnego/turystycznego Miasta, który stałby się jego wizytówką. W tym celu należałoby stworzyć produkt regionalny/turystyczny lub udoskonalić i uwypuklić walory już istniejącego

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 2:

- budowa zbiornika BZIN w tym: zagospodarowanie terenów wokół zbiornika,. Powstanie zbiornika wpłynie korzystnie na stosunki wodne w dorzeczu Kamiennej, oraz w wydatnym stopniu przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej miasta.
- zagospodarowanie ośrodka BERNATKA w tym: budowa ośrodka konferencyjno-wypoczynkowego, wytyczenie szlaków rowerowych, konnych i pieszych, budowa infrastruktury
- zagospodarowanie terenów wokół zbiorników BERNATKA i REJÓW, dla podniesienia poziomu swojej atrakcyjności wymagają nakładów inwestycyjnych, głównie w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Jako już istniejące akwenty wodne powinny one mieć jednak pierwszeństwo w przeznaczanych środkach finansowych przed zbiornikiem BZIN
- promocja walorów turystycznych miasta. Bez aktywnej promocji niemożliwe jest ściągnięcie dużej liczby turystów. Aby miasto było kojarzone z miejscem wartym spędzenia w nim czasu wolnego, poza inwestycjami w celu stworzenia warunków dla uprawiania turystyki, sportu i rekreacji, musi m.in. uczestniczyć w targach turystycznych, posiadać punkt informacji turystycznej, być obecne w wydawnictwach, folderach i ulotkach reklamowych. Powyższe i inne działania najlepiej będzie realizował działający na rzecz promocji miasta specjalnie w tym celu powołany podmiot. Podmiot ten powinien nawiązać współpracę z firmami turystycznymi z kraju i zagranicy
- budowa hotelu miejskiego ze strony miasta wymaga pełnego przygotowania terenu pod inwestycję oraz poszukiwania inwestora lub możliwości sfinansowania budowy hotelu
- współpraca komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w celu przygotowania dokumentacji projektowej dla ww. inwestycji

Dobrze przygotowana dokumentacja będzie niezbędna przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy Unii Europejskiej na dofinansowanie infrastruktury turystycznej i sportowej (budowa i modernizacja boisk, basenu). Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. inwestycji opisano w dalszej części Strategii – Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

CEL NR 3: Ośrodek kulturalny oraz Miasto dające możliwości zdobycia wyższego wykształcenia na miejscu

- a) o atrakcyjności i konkurencyjności jednostek samorządowych decydują nie tylko ich położenie, posiadane walory materialne w postaci rozwiniętej infrastruktury i wysokich wpływów budżetowych czy obecność na ich terenie znaczącej ilości zasobnych podmiotów gospodarczych, ale także społeczności je zamieszkujące. Jednak na ich

---

aktywność gospodarczą i społeczną, dzięki którym ma miejsce współuczestniczenie w rozwoju i kształtowaniu wizerunku swojej miejscowości niebagatelny wpływ ma poziom ich wykształcenia i kultury. Jego kształtowanie jest uzależnione przede wszystkim od dostępności instytucji edukacyjnych i kulturalnych oraz ich oferty. Dlatego planowanie rozwoju Skarżyska-Kamiennej nie może się obyć bez założenia jako celu strategicznego, stworzenia z miasta ośrodka kulturalnego o znaczeniu regionalnym oraz otworzeniu w mieście filii renomowanej wyższej uczelni prywatnej lub państwowej, a w dalszej perspektywie podjęcie działań wspierających utworzenie uczelni, co da możliwość zdobywania wyższego wykształcenia przez młodzież ze Skarżyska-Kamiennej i okolic na miejscu bez konieczności ponoszenia kosztów związanych z dojazdami do innych miast, gdzie takie uczelnie istnieją

- b) jego realizacji będą na pewno służyć, uznane przez uczestników konsultacji społecznych jako mocne strona miasta: rozwinięta sieć szkolnictwa podstawowego i średniego

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, celu strategicznego nr 3 oraz zadań pozwalających na jego realizację możliwe staje się określenie następujących **CELÓW OPERACYJNYCH**:

1. Stworzenie warunków dla powstania i rozwoju ośrodka kulturalnego oraz dającego możliwości zdobycia wyższego wykształcenia na miejscu

- konieczne jest zadbanie o właściwą infrastrukturę potrzebną dla takiego ośrodka (dalsza modernizacja istniejących obiektów), pozyskanie wykształconej kadry w dyscyplinach odpowiadających potrzebom współczesności łącznie z zagwarantowaniem jej możliwości osiedlenia się w Skarżysku-Kamiennej
- zmiana nastawienia do kultury i jej problemów u podmiotów decydujących o zaspokajaniu jej potrzeb

2. Uatrakcyjnienie oferty edukacyjno-kulturalnej

- utworzenie w Mieście filii renomowanej wyższej uczelni prywatnej lub państwowej, a w dalszej perspektywie podjęcie działań wspierających utworzenie uczelni na miejscu.
- utrzymywanie jakości kształcenia na wysokim poziomie
- organizowanie imprez kulturalnych o znaczeniu ponadregionalnym i ogólnopolskim
- zadbanie o odpowiedni, uwzględniający potrzeby odbiorców, poziom organizowanych w mieście imprez kulturalnych i ich szeroką ofertę

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 3:

- zapewnienie warunków dla powołania i działalności wyższych uczelni poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej w Mieście o możliwość zdobywania wyższego wykształcenia, co pozwoli kształcić na miejscu młodzież ze Skarżyska-Kamiennej i okolic. Początkowo mogłaby to być filia, którejś z renomowanych polskich uczelni państwowych lub prywatnych. Z czasem wskazane byłoby nawiązanie współpracy z zagranicznymi uczelniami celem wymiany studentów oraz organizacji kursów menedżerskich .
- modernizacja istniejących budynków szkół szczebla podstawowego i średniego
- ustawiczny rozwój biblioteki powiatowo - miejskiej z uwzględnieniem potrzeb istniejących szkół. Działalność szkół szczebla podstawowego, średniego i wyższego jest niemożliwa bez zapewnienia uczniom i studentom dostępu do literatury fachowej,

---

z reguły trudno osiągalnej i drogiej. Czytelnictwo jest także ważnym czynnikiem kształtowania odpowiedniego poziomu kultury

- ciągły rozwój Miejskiego Centrum Kultury: większa oferta imprez, nad którymi patronat objąłby Prezydent Miasta lub urzędy centralne np. Ministerstwo Kultury, Prezydent RP, Premier RP, przyciągnięcie młodzieży, lepsze wykorzystanie bazy lokalowej, rozwój sceny muzikalowej MCK. Miejskie Centrum Kultury jest głównym ośrodkiem kulturalnym w Skarżysku-Kamiennej o najszerzej ofercie imprez, posiadającym doświadczoną kadrę i dobre warunki lokalowe.
- promowanie miasta pod względem kulturalnym (w tym Muzeum im. Orła Białego i Sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej). Promocja kulturalna miasta wpływa na kształtowanie jego pozytywnego wizerunku na zewnątrz, przyciąga nie tylko turystów i uczestników imprez kulturalnych, ale także inwestorów. Organizacja spotkań kombatanckich, „żywe lekcje historii” dla uczniów, organizacja zlotów miłośników militariów, rekonstrukcja bitew partyzanckich z okresu II Wojny Światowej „Ponurego”, „Nurta”, „Szarego”, oferta turystyczna „Partyzanckim szlakiem”, który biegł by w miejscach największych potyczek partyzanckich, nawiązanie kontaktów z organizacjami kościelnymi, celem przyciągnięcia pielgrzymów do Sanktuarium Matki Boskiej Ostrobramskiej
- przygotowanie atrakcyjnej oferty folderów turystycznych w wersjach wielojęzycznych
- ogólnopolska impreza kulturalna na terenie miasta. Promuje miasto na forum ogólnopolskim a poprzez napływ gości pobudza rozwój przedsiębiorczości w sektorze hotelarstwa, gastronomii i innych niezbędnych do obsługi imprezy usług. Mogłaby to być impreza muzyczna, konkurs piosenki, wystawa malarska, „Dni Europejskie w Skarżysku-Kamiennej” przybliżająca dorobek kulturowy państw europejskich. Na imprezę taką zapraszani byłiby ambasadorowie i goście z zagranicy np. artyści
- modernizacja ekspozycji plenerowej w Muzeum im. Orła Białego
- rekonstrukcja ruin wielkiego pieca wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego
- współpraca komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w celu przygotowania dokumentacji projektowej dla ww. inwestycji

Dobrze przygotowana dokumentacja będzie niezbędna przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy Unii Europejskiej na dofinansowanie infrastruktury budowy i modernizacji obiektów kulturalnych, organizacji imprez. Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. inwestycji opisano w dalszej części Strategii – Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

CEL NR 4: Funkcjonalny układ z zabudową śródmiejską i ukształtowanym centrum miasta oraz poprawa układu komunikacyjnego wokół miasta

- a) miasto Skarżysko-Kamienna nie posiada funkcjonalnego układu urbanistycznego. Obszar miasta składa się bowiem z kilku, luźno ze sobą powiązanych dzielnic przecinanych dodatkowo liniami kolejowymi Warszawa - Kraków oraz Łódź Kaliska - Dębica jak również rzeką Kamienną i uchodzącymi do niej w Skarżysku-Kamiennej jej dopływami: Bernatką, Kamionką i Oleśnicą. Ponadto podczas swojego krótkiego, od powstania w 1923 r., rozwoju urbanistycznego miasto nie wykształciło typowego centrum i wiążącego je z nowopowstającymi dzielnicami obszaru śródmieścia. Ważnym faktem związanym z zapewnieniem właściwego wykorzystania położenia Skarżyska-Kamiennej na szlaku komunikacyjnym, jest dokończenie budowy nowoczesnego skrzyżowania na obrzeżach miasta na drodze międzynarodowej S 7. Ważne jest więc dla planowania zrównoważonego rozwoju miasta mającego przecież za swoje główne

---

zadanie uczynić Skarżysko-Kamienna miejscem posiadającym niekwestionowane walory do osiedlania się i decydowania na prowadzenie w nim działalności w różnych dziedzinach życia, staje się uczynienie go uporządkowanym przestrzennie i atrakcyjnym wizualnie. Nie należy również zapominać o roli, jaką w kształtowaniu poziomu jakości życia odgrywa przyjazne w odbiorze i nie wywołujące poczucia chaosu i zagubienia rozplanowanie przestrzeni

- b) zrealizowanie tego celu wyeliminuje wskazane przez uczestników konsultacji społecznych jako słabe strony Skarżyska-Kamiennej: Brak typowego centrum oraz Nie funkcjonalność układu komunikacyjnego
- c) w znaczącej części sprzyjać będzie osiągnięciu powyższego celu dalsza modernizacja drogi ekspresowej S 7 z nowoczesnym skrzyżowaniem na obrzeżach miasta, co jednak leży w gestii Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, celu strategicznego nr 4 oraz zadań pozwalających na ich realizację możliwe staje się określenie następujących **CELÓW OPERACYJNYCH**:

1. Poprawa układu komunikacyjnego

- zwiększy dostępność komunikacyjną Skarżyska-Kamiennej, co jest bardzo ważnym magnesem przyciągającym inwestorów zewnętrznych
- usprawni poruszanie się po jego obszarze mieszkańcom i osobom przyjezdnym
- wpłynie na zmniejszenie ilości kolizji i wypadków samochodowych
- wpłynie na obniżenie poziomu hałasu i zanieczyszczenia spalinami

2. Realizacja strefy śródmiejskiej

3. Kształtowanie centrum miasta przez realizację inwestycji ogólnomiejskich

- zrealizowanie obu powyższych celów operacyjnych pozwoli powiązać dzielnice Skarżyska Kamiennej w jeden zwarty obszar zabudowy miejskiej, stanowiący uporządkowany przestrzennie organizm. Dzięki temu możliwe stanie się racjonalne wykorzystanie pozostałej wolnej przestrzeni
- uzyskanie przez miasto nowego urbanistycznego i architektonicznego oblicza ułatwi jego promocję, wpłynie na wzrost jego atrakcyjności, przyspieszy proces kształtowania Skarżyska-Kamiennej jako ośrodka turystycznego i poprawi jakość życia mieszkańców

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 4:

- budowa, rozbudowa i modernizacja dróg na terenie miasta
- rozważenie możliwości budowy „Suchego doku”, wykorzystującego stację przeładunkową na bazie istniejącego węzła kolejowego, do transportu Tirów
- wydzielenie ścieżek rowerowych i pieszych w mieście oraz na terenach przyległych
- wykorzystanie wolnych terenów pod inwestycje
- przeniesienie ogródków działkowych ze strefy śródmiejskiej
- wykup terenów
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej w postaci budowy pasażu handlowego promującego lokalnych przedsiębiorców takich jak kupcy, rolnicy i producenci produktów regionalnych
- budowa zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z przejściem pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko-Kamienna
- budowa nowych i modernizacja istniejących osiedli mieszkaniowych - opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej
- współpraca komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w celu przygotowania dokumentacji projektowej dla ww. inwestycji

---

Dobrze przygotowana dokumentacja będzie niezbędna przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy Unii Europejskiej na dofinansowanie infrastruktury układu śródmieścia oraz poprawę układu komunikacyjnego wokół miasta. Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. inwestycji opisano w dalszej części Strategii – Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

CEL NR 5: Miasto o ukształtowanej równowadze ekologicznej

- a) Skarżysko-Kamienna jest miastem typowo przemysłowym, położonym w głębokiej kotlinie, z przebiegającą przez jego teren drogą międzynarodową S 7. Te wszystkie czynniki wpływają na zagrożenie występowania wysokiego poziomu zanieczyszczenia, głównie wód i powietrza oraz natężenia hałasu. Każde miasto o zachwianej równowadze ekologicznej z wyższymi od przeciętnej stężeniami czynników szkodliwych dla zdrowia wpływa na znaczne obniżenie jego atrakcyjności tak dla potencjalnych inwestorów i osób z zewnątrz jak i dla samych jego mieszkańców. Zanieczyszczenie środowiska naturalnego razem z kurczeniem się rynku pracy w sposób decydujący wpływają na obniżenie jakości życia i wzrastający poziom emigracji, głównie ludzi młodych
- b) w przypadku Skarżyska-Kamiennej kształtowanie i utrzymywanie równowagi ekologicznej jest ponadto niezbędne ze względu na założone do realizacji celu strategicznego: Modernizacja i rozbudowa bazy turystycznej i rekreacyjnej. Ich osiągnięcie jest warunkowane posiadaniem przez miasto nie zanieczyszczonego środowiska naturalnego
- c) warto również zauważyć, że na ukształtowanie na terenie miasta równowagi ekologicznej poprzez zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia powietrza oraz poziomu hałasu wpłynie Funkcjonalny układ z zabudową śródmiejską i ukształtowanym centrum miasta, którego osiągnięcie uznano w niniejszej Strategii Rozwoju za cel strategiczny.

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, celu strategicznego nr 5 oraz zadań pozwalających na ich realizację możliwe staje się określenie następujących **CELÓW OPERACYJNYCH**:

1. Inwestycje w sferze proekologicznej

- osiągnięcie i utrzymanie stanu równowagi ekologicznej w Skarżysku-Kamiennej wymaga niskiego lub utrzymującego się w ramach dopuszczalnych wartości poziomu zanieczyszczenia środowiska naturalnego (powietrza, wody i ziemi). Temu celowi służą przede wszystkim inwestycje infrastrukturalne w takich dziedzinach jak np.: utylizacja odpadów komunalnych, kanalizacja sanitarna, likwidacja niskiej emisji m. in. poprzez stosowanie paliw ekologicznych, zakładanie urządzeń zmniejszających poziom emitowanych do atmosfery pyłów i gazów, drogownictwo.

2. Oddziaływanie na stan stosunków wodnych i zieleni miejskiej

- znaczący wpływ na równowagę ekologiczną ma obecna sytuacja wodna. Kształtowanie jej może się odbywać poprzez sporządzanie odpowiednich planów przekładających się na podejmowanie konkretnych działań i inwestycji, takich jak melioracje czy budowa zbiorników wodnych. Jest to tym bardziej uzasadnione na obszarze Województwa Świętokrzyskiego, cechującego się wysokim deficytem wody. Zbiorniki spełniają funkcje retencyjne, przeciwdziałają powodziom, mogą być wykorzystywane do celów rekreacyjnych. Zmagazynowana w nich woda jest tanim i nie zanieczyszczającym środowiska naturalnego paliwem do produkcji energii elektrycznej
- istnienie zieleni miejskiej wpływa na obniżenie poziomu zanieczyszczenia powietrza, kształtowanie pozytywnego samopoczucia mieszkańców, decyduje o większym poziomie

---

atrakcyjności miasta. Ponadto zieleń miejska o charakterze parkowym i leśnym jest znakomitym terenem do rekreacji i uprawiania czynnego wypoczynku

3. Edukacja ekologiczna

- kształtowanie stanu równowagi ekologicznej nie powinno ograniczać się wyłącznie do podejmowania działań w sferze infrastrukturalnej. Bardzo ważnym bowiem czynnikiem wpływającym na stan środowiska naturalnego, jest stosunek mieszkańców miasta do tej kwestii. Najlepszym, długofalowym w skutkach, środkiem jego kształtowania jest edukacja. Nie powinna ona być jednak skierowana wyłącznie do uczniów różnego rodzaju i poziomu szkół, ale również, a może nawet przede wszystkim do osób dorosłych. Formy edukacji ekologicznej mogą być dowolne np.: akcje promocyjne, konkursy, warsztaty ekologiczne, wspólne porządkowanie miasta, umożliwienie mieszkańcom miasta segregowania odpadów

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 5:

- kontynuacja działań w zakresie budowy zintegrowanego systemu gospodarki odpadami
- uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi w Skarżysku-Kamiennej
- maksymalne ograniczenie niskiej emisji w tym: rozbudowa systemu uciepłowienia miasta, stosowanie paliw ekologicznych, uzbrajanie emitorów w urządzenia oczyszczające, promowanie tzw. "czystych technologii" .
- ograniczenie poziomu emisji hałasu m.in. przez: poprawę nawierzchni dróg, budowę ekranów akustycznych
- działania na rzecz stworzenia systemu sterowania gospodarką wodną dorzecza rzeki Kamiennej: budowa zbiornika BZIN
- organizacja systemu zieleni miejskiej w tym: inwentaryzacja zieleni, tworzenie zieleni o charakterze parkowym i rekreacyjnym, łączenie atrakcyjnych obszarów leśnych ciągami zieleni z obszarami zabudowy mieszkaniowej
- Edukacja ekologiczna mieszkańców
- Wymiana dachów z eternitu na budynkach wszystkich dzielnic Skarżyska-Kamiennej
- Termomodernizacja budynków wszystkich dzielnic Skarżyska-Kamiennej
  - W sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy gniazdujących w planowanych do termomodernizacji obiektach, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych w takich budynkach należy uzyskać (przed rozpoczęciem prac) zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.). Po zakończeniu prac umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze
- Współpraca komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w celu przygotowania dokumentacji projektowej dla ww. inwestycji.

Dobrze przygotowana dokumentacja będzie niezbędna przy ubieganiu się o wsparcie z funduszy Unii Europejskiej na dofinansowanie rozwoju ekologii na terenie miasta oraz wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców. Możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację ww. inwestycji opisano w dalszej części Strategii – Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020.

CEL NR 6: Skarżysko-Kamienna miastem społeczności aktywnej, solidarnej i bezpiecznej

- a) bezpieczeństwo publiczne jest gwarantem normalnego funkcjonowania miasta. Jego niski poziom wpływa tak na postrzeganie miasta na zewnątrz, m.in. przez potencjalnych inwestorów jak i na jakość życia mieszkańców, w dużym zakresie decydując o stopniu

ich aktywności. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest wzrastająca liczba osób pozostających bez pracy, w szczególności mężczyzn i ludzi młodych. Jego konsekwencją jest wzrost poziomu zachowań sprzecznych z porządkiem prawnym (przestępstw i wykroczeń) oraz patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc). Zachodzi, więc konieczność dołożenia wszelkich starań przez podmioty odpowiedzialne do jak najszybszej realizacji celu strategicznego nr 1: Rewitalizacja terenów poprzemysłowych i modernizacja istniejących zakładów przemysłowych, celem dostosowania do nowych rodzajów produkcji oraz rozwój sektora MŚP, w celu sprostania wymogom stawianym na konkurencyjnym rynku europejskim. Działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego powinny, więc być nakierowane na eliminację przyczyn powstawania zachowań sprzecznych z porządkiem prawnym i patologicznym. Pragnąc jednak osiągnąć powyższy cel strategiczny konieczne jest ich sprzężenie z aktywnością zmierzającą do likwidacji powstałych już negatywnych skutków tych zachowań

- b) ponadto uczestnicy sesji konsultacji społecznych pośród czynników zewnętrznych niesprzyjających rozwojowi Skarżyska-Kamiennej wymienili: wzrost przestępczości i patologii społecznych

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, celu strategicznego nr 6 oraz zadań pozwalających na ich realizację możliwe staje się określenie następujących **CELÓW OPERACYJNYCH**:

1. Poprawa stanu infrastruktury i działania instytucji wpływających na poziom bezpieczeństwa publicznego

- dla zapobiegania powstawaniu sytuacji zagrażających bezpieczeństwu publicznemu konieczne jest takie zorganizowanie działania instytucji zajmujących się ochroną porządku publicznego by przekładało się to na konkretne, odczuwalne przez mieszkańców efekty. Celem działania takich instytucji nie może być bowiem sam fakt istnienia, lecz aktywne działanie we współpracy z innymi podmiotami (głównie mieszkańcami), w zmniejszaniu poziomu zagrożeń dla życia codziennego
- dla poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego niezbędny jest także wzrost nakładów na inwestycje, przede wszystkim w zakresie bezpiecznego poruszania się po mieście, tak w ruchu drogowym jak i pieszym

2. Działania uaktywniające i wspierające społeczność lokalną

- Osiągnięcie stanu bezpieczeństwa publicznego w mieście nie jest możliwe bez zaangażowania jego mieszkańców w proces przeciwdziałania występowaniu zachowań sprzecznych z porządkiem prawnym i patologicznym. Działania w tym zakresie powinny być skierowane tak do osób dorosłych jak i młodzieży w sposób umożliwiający im czynny i bezpieczny udział w ich realizacji. Nie powinno się w nich zapominać o osobach, które już zostały poszkodowane. Dla nich konieczne jest rozwinięcie wszelkich form pomocy: prawnej, medycznej, psychologicznej i innych. Podejmowane działania uaktywniające i wspierające społeczność lokalną powinny być skoordynowane i zespolone z działaniami instytucji powołanych do ochrony porządku publicznego.

ZADANIA, które posłużą realizacji celu strategicznego nr 6:

- systematyczna aktualizacja i realizacja programu "Bezpieczne Miasto"
- dalsza poprawa bezpieczeństwa w zakresie infrastruktury miejskiej tj. oświetlenia ulic, prześwietlenia drzew; ograniczenia prędkości, oznakowanie, progi zwalniające,

-
- wprowadzenia monitoringu tv miejsc szczególnie niebezpiecznych; organizowania akcji "Bezpieczna droga do szkoły; stworzenia sieci telefonów interwencyjnych
  - centrum pomocy psychologicznej dla mieszkańców: telefon zaufania dla młodzieży, zajęcia warsztatowe zgodne z zapotrzebowaniem społeczności, konsultacje indywidualne
  - integracja środowisk lokalnych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenie lokalnej koalicji
  - kontynuacja organizacji bezpłatnych kursów technik samoobrony dla kobiet
  - stworzenie i promocja programu „Czujny sąsiad”, który miałby zapobiegać takim przestępstwom jak włamania do mieszkań, kradzieże samochodów i akty wandalizmu w budynkach mieszkalnych
  - wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży
  - organizowanie cyklu debat policji z mieszkańcami poszczególnych osiedli celem monitorowania sytuacji w zakresie przestępczości
  - dostosowanie budynków użyteczności publicznej, dróg, chodników dla osób niepełnosprawnych
  - organizacja imprez kulturalnych i sportowych dla osób niepełnosprawnych
  - akcja znajdowania sponsorów dla sfinansowania ferii i wakacji dla dzieci z rodzin patologicznych
  - wybudowanie mieszkań komunalnych na terenach zagrożonych marginalizacją, utworzenie Klubu Integracji Społecznej i świetlicy środowiskowej
  - wykreowanie liderów lokalnej społeczności i przeprowadzenie dla nich szkoleń
  - utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu poradnictwa, ognisk dla dzieci i młodzieży w budynku socjalnym, którego budowa planowana jest przy ul. Staffa, Struga i Źródlanej
  - wdrożenie programu – „Pedagog uliczny” w każdej rewitalizowanej dzielnicy miasta
  - reintegracja środowisk dotkniętych patologiami z terenów poddanych rewitalizacji poprzez różne formy wsparcia realizowane przez Klub Integracji Społecznej
  - utworzenie punktu wydawania posiłków- stołówki

3. Możliwości współfinansowania celów strategicznych ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa w ramach Programów Operacyjnych na lata 2014-2020

Misja Miasta, cele strategiczne, a co za tym idzie cele operacyjne winny być realizowane przy jak największym wsparciu zewnętrznych źródeł finansowania pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach Programów Operacyjnych. Pozwoli to na odciążenie budżetu Miasta przy realizacji planowanych działań i inwestycji. Koniecznym jest powołanie specjalnego zespołu w ramach Urzędu Miasta, składającego się ze specjalistów od pozyskiwania środków pochodzących z funduszy UE oraz osób potrafiących zarządzać projektami. Poniżej zaprezentowane zostały Programy Operacyjne, w ramach, których Skarżysko-Kamienna może ubiegać się o dofinansowanie realizacji działań zaplanowanych w celach operacyjnych oraz wskazywać innym lokalnym podmiotom prywatnym i publicznym źródła finansowanego wsparcia projektów, które przy osiągnięciu sukcesu przez te indywidualne podmioty, znajdą również przełożenie na realizację misji Miasta.

I. Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

Celem głównym POPW jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej, cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na wsparciu:

- MŚP w zakresie działalności innowacyjnej;

-
- tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu innowacyjnych MŚP w Polsce Wschodniej;
  - tworzenia nowych modeli biznesowych w celu umiędzynarodowienia działalności MŚP;
  - poprawy efektywności układów transportowych oraz zrównoważonego transportu miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych;
  - zwiększenia dostępności makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej.

II. Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego wspierane będą projekty obejmujące następujące obszary działań:

- wzmocnienie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
- zwiększenie dostępności wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych
- wzmocnienie konkurencyjności MŚP
- wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
- promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i zarządzania ryzykiem
- zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
- promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniach najważniejszych struktur sieciowych
- promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
- promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
- inwestycje w kształcenie, szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

III. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Celem głównym programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej, cel ten zostanie osiągnięty poprzez koncentrację działań programu na wsparciu:

- zmniejszenia emisyjności gospodarki
- ochrony środowiska w tym adaptację do zmian klimatu
- rozwój sieci TEN-T i transportu multimodalnego
- rozwoju infrastruktury drogowej dla miast
- rozwoju transportu kolejowego w Polsce
- rozwoju niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach
- poprawy bezpieczeństwa energetycznego
- ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury
- wzmocnienia strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia

IV. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

Celem głównym POIR jest wzrost innowacyjności polskiej gospodarki ,założeniem POIR jest wsparcie realizacji całego procesu powstawania innowacji poprzez:

- wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa
- wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
- wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
- zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

V. Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 -2020

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju poprzez:

- powszechny dostęp do szybkiego Internetu
- e - administrację i otwarty rząd
- cyfrowe kompetencje społeczeństwa

VI. Europejski Fundusz Społeczny

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego będą wykorzystywane na dwóch poziomach: krajowym i regionalnym. Na poziomie krajowym funkcjonuje jeden Program Operacyjny - Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), który otrzymał 4,4 mld euro, co stanowi ok. 34% ogółu środków. Pozostałe ponad 66% zostało rozdzielone między 16 programów regionalnych. Taka decentralizacja zarządzania ma na celu przybliżenie decyzji o finansowaniu projektów do ich głównych odbiorców tak, by jak najlepiej zaspokoić potrzeby regionów i ich społeczności.

EFS wspiera dążenie do wysokiego poziomu zatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy, poprawę dostępu do rynku pracy oraz mobilność geograficzną i zawodową pracowników. Ułatwia im dostosowanie się do zmian w przemyśle oraz w systemach produkcyjnych koniecznych dla zrównoważonego rozwoju. Zachęca do wysokiego poziomu kształcenia i szkolenia dla wszystkich oraz wspiera przechodzenie młodych ludzi z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, zwalcza ubóstwo, wzmacnia włączenie społeczne, oraz wspiera równość płci, niedyskryminację i równe szanse. W centrum działań EFS zawsze są ludzie. Projekty wspierane przez Europejski Fundusz Społeczny są kierowane do różnych grup społecznych. Specyfiką EFS jest, że występują tu dwa rodzaje beneficjentów: beneficjenci (projektodawcy) oraz grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia (uczestnicy projektów).

Beneficjentami są m.in. różnego typu organizacje pracowników i pracodawców, organizacje pozarządowe i charytatywne, uczelnie, organy administracji rządowej i samorządowej, instytucje publiczne i prywatne, związane z edukacją, służbą zdrowia itp. oraz przedsiębiorstwa. To one biorą udział , a następnie realizują projekty.

Grupą docelową/ostatecznymi odbiorcami wsparcia są uczestnicy realizowanych projektów, zazwyczaj osoby prywatne, ale też firmy i organizacje. W ramach przyjętych przez Polskę celów głównymi beneficjentami będą w latach 2014-2020 osoby bezrobotne i niepracujące, zwłaszcza młode do 29 roku życia, nie uczące się, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym społeczność romska, osoby niepełnosprawne, samotnie wychowujące dzieci i rodziny wielodzietne. Uczestnikami projektów będą mogły być również kobiety, osoby starsze poszukujące pracy lub pragnące zwiększyć swą wiedzę, przedsiębiorcy i ich pracownicy, zwłaszcza właściciele i zarządzający mikro i małymi przedsiębiorstwami. Poza tym, dużą grupę będą stanowić naukowcy, profesorowie, studenci, nauczyciele i uczniowie, a także urzędnicy, pracownicy służby zdrowia i urzędów pracy.

Rozdział IV

HARMONOGRAMY REALIZACYJNE NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH ZE STRATEGII ROZWOJU MIASTA

Ostateczny spis zadań zmierzających do realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz harmonogram ich realizacji został przedstawiony w pozostałych dokumentach strategicznych opracowanych na potrzeby rozwoju Miasta Skarżysko-Kamienna takich jak:

- Gminny Plan Rewitalizacji Miasta Skarżyska-Kamiennej
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
- Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Skarżysko – Kamienna
- Gminna Strategia Polityki Społecznej Miasta Skarżyska – Kamiennej
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skarżysko-Kamienna na lata 2016-2022
- Strategia dla obszarów funkcjonalnych miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze – Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna z uwzględnieniem takich elementów jak: szkolnictwo, w tym szkolnictwo zawodowe, strategia niskoemisyjna, układ transportowy, w tym ekologiczny transport publiczny, turystyka, kultura i dziedzictwo narodowe, służba zdrowia, pomoc społeczna oraz rewitalizacja.

Rozdział V

USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONEJ PROGNOZY ODDZIAŁYWNWA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ NA LATA 2014-2020

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu "Strategii Rozwoju Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2014-2020" została opracowana zgodnie z ustawą „Prawo ochrony środowiska” i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze obszaru gminy.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 41 ust. 2 w/w ustawy. Celem „Prognozy...” jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Programu...” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja zawartych w niej założeń sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi. „Prognoza...” ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji „Strategii...” na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu. Wpływ ten ma dotyczyć w szczególności: obszarów Natura 2000, bioróżnorodności przyrodniczej, roślin, zwierząt, ludzi, krajobrazu, wód, powierzchni ziemi, powietrza, klimatu, dóbr materialnych i dóbr kultury.

Miasto Skarżysko-Kamienna położone jest w centralnej Polsce, w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Jest siedzibą powiatu skarżyskiego, wielofunkcyjnym ośrodkiem miejskim.

Powierzchnia miasta Skarżysko-Kamienna wynosi 64,39 km². Według stanu na 31.12.2014 r. ludność miasta wynosiła 47 212 mieszkańców.

Skrócona charakterystyka środowiska Skarżyska-Kamiennej:

- wskaźnik lesistości dla wynosi 38,4%,
- w mieście występuje zieleń miejska w postaci: parków, zieleńców, zieleni osiedlowej i ulicznej,
- obszary podlegające ochronie w gminie to: Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Suchedniowskie” PLH260041, Obszar „Natura 2000” mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Skarżyskie” PLH260011 pomniki przyrody,

- Skarżysko-Kamienna leży w makroregionie Wyżyna Kielecka, na pograniczu jednostek strukturalnych, mezoregionów, rozdzielonych rzeką Kamienną: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Garbu Gielniowskiego, Przedgórze Iłżeckiego,
- największe rozprzestrzenienie posiadają gleby bielcowe z płytkim poziomem próchnicznym i brunatne wytworzone z piasków, glin i iłów. Są to gleby kamieniste i mocno zakwaszone. W dolinach rzecznych występują gleby pochodzenia organicznego i mineralnego: mady rzeczne, gleby mułowe, mułowo-torfowe, torfowe i murszowe,
- miasto leży w obszarze zlewni drugiego rzędu rzeki Kamiennej. Pomniejszych ciekami wodnymi są: Kamionka, Bernatka i Oleśnica. Zbiorniki wodne, pełniące głównie rolę rekreacyjną, to: zbiornik Rejów na rzece Kamionce i zbiornik Bernatka na rzece Bernatce,
- na terenie gminy Skarżysko-Kamienna wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują w zbiornikach: triasowym (głównie eksploatowany), jurajskim i czwartorzędowym. Miasto leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: nr 415 – Górna Kamienna,
- w Skarżysku-Kamiennej występują jedynie złoża piasku i żwiru,

W projekcie "Strategii Rozwoju Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2014-2020" określone zostały następujące cele:

- Cel nr 1: Zrewitalizowane tereny przemysłowe i zmodernizowane istniejące zakłady przemysłowe, dostosowane do nowych rodzajów produkcji oraz rozwinięty sektor MŚP spełniający wymagania stawiane na konkurencyjnym rynku europejskim (cele operacyjne: Pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych, Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców miasta, Poszerzenie oferty funkcjonującego Skarżyskiego Inkubatora Technologicznego)
- Cel nr 2: Zmodernizowana i rozbudowana baza turystyczna i rekreacyjna (cele operacyjne: Pozyskanie inwestorów, Czyste środowisko naturalne, Rozbudowa infrastruktury technicznej, Przyciągnięcie turystów, Stworzenie/udoskonalenie produktu regionalnego/turystycznego)
- Cel nr 3: Ośrodek kulturalny oraz Miasto dające możliwości zdobycia wyższego wykształcenia na miejscu (cele operacyjne: Stworzenie warunków dla powstania i rozwoju ośrodka kulturalnego oraz dającego możliwości zdobycia wyższego wykształcenia na miejscu, Uatrakcyjnienie oferty edukacyjno-kulturalnej)
- Cel nr 4: Funkcjonalny układ z zabudową śródmiejską i ukształtowanym centrum miasta oraz poprawa układu komunikacyjnego wokół miasta (cele operacyjne: Poprawa układu komunikacyjnego, Realizacja strefy śródmiejskiej, Kształtowanie centrum miasta przez realizację inwestycji ogólnomiejskich)
- Cel nr 5: Miasto o ukształtowanej równowadze ekologicznej (cele operacyjne: Inwestycje w sferze proekologicznej, Oddziaływanie na stan stosunków wodnych i zieleni miejskiej, Edukacja ekologiczna)
- Cel nr 6: Skarżysko-Kamienna miastem społeczności aktywnej, solidarnej i bezpiecznej (cele operacyjne: Poprawa stanu infrastruktury i działania instytucji wpływających na poziom bezpieczeństwa publicznego, Działania uaktywniające i wspierające społeczność lokalną)

W "Prognozie..." przeprowadzone analizę stanu aktualnego środowiska naturalnego w gminie oraz analizę zagrożeń dla jego poszczególnych komponentów. Przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, przyrodę i krajobraz. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) przedstawione zostały

w podziale na poszczególne grupy zadań. Ponadto wykazano wpływ inwestycji na: poszczególne formy ochrony przyrody, chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów, w tym siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane na terenie miasta Skarżysko-Kamienna, na drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień, ekosystemy wodno- błotne, łąki i torfowiska, krajobraz, na wody powierzchniowe i podziemne oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych), oddziaływanie pól elektromagnetycznych z urządzeń infrastruktury technicznej w terenach zabudowy mieszkaniowej oraz miejscach dostępnych dla ludności, gospodarkę odpadami, ryzyko wystąpienia poważnych awarii, klimat, poziom hałasu, zdrowie i życie ludzi.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych założeń "Strategii ...". Wykazano, że żadne z proponowanych działań nie ma znaczącego, negatywnego oddziaływania na środowisko. Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji: rozbudowy infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, sieć ciepłownicza), infrastruktury drogowej. Dla większości przedsięwzięć bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. Działania podejmowane w ramach dokumentu przyniosą dodatnie – pozytywne – skutki dla środowiska w perspektywie długoterminowej.

Najbardziej inwazyjnym zadaniem jest planowana budowa zbiornika Bzin, które jest inwestycją celu publicznego, ma zapobiec występowaniu zagrożenia powodziowego w części miasta.

Ponieważ większość proponowanych przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy, przed przystąpieniem do realizacji, rozważyć warianty alternatywne (lokalizacja, rozwiązanie technologiczne) tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej i innych niezbędnych uzgodnień.

Realizacja żadnego z proponowanych działań na terenie gminy Skarżysko-Kamienna nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

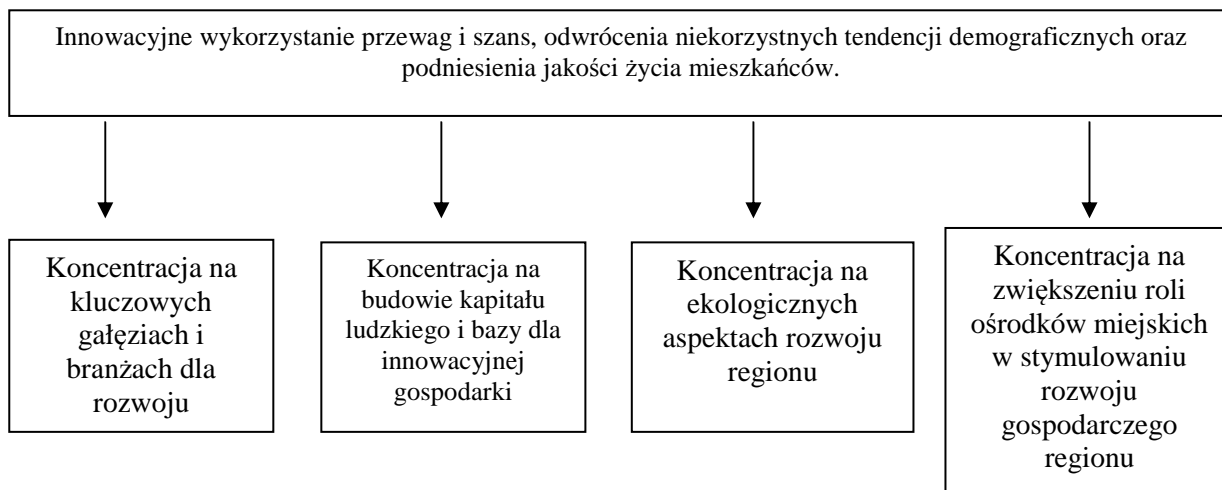
Przeprowadzona analiza i ocena działań zawartych w projekcie "Strategii Rozwoju Miasta Skarżyska-Kamiennej na lata 2014-2020" pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

Rozdział VI

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKARŻYSKO-KAMIENNA W PERSPEKTYWIE PLANOWANIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku.

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 określa 6 celów, do spełnienia, jakich należy dążyć, aby osiągnąć wzrost atrakcyjności województwa dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Na poniższym wykresie przedstawiono 4 z n/w celów, które są zgodne z niniejszym programem.

Cele i działania programu rewitalizacji opracowanego dla Skarżyska-Kamienna są zbieżne z priorytetami ujętymi w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. W zakresie rozwoju zasobów ludzkich program rewitalizacji kładzie główny nacisk na przeciwdziałanie bezrobociu, łagodzeniu jego skutków i aktywizację zawodową bezrobotnych. Celowość takich działań jest również podkreślona w Strategii Rozwoju Województwa. Ponadto w obu w/w dokumentach zaznaczona jest konieczność ochrony dziedzictwa kulturowego i tworzenia warunków rozwoju kultury, turystyki, sportu i rekreacji. Planowana w programie rozbudowa i poprawa stanu infrastruktury technicznej wpisuje się w cel 4 :” Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu” z uwzględnieniem roli subregionalnych ośrodków wzrostu. Realizacja powyższego celu winna obejmować: wspieranie rewitalizacji subregionalnych i lokalnych ośrodków wzrostu, poprawę infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej oraz rozwój szkolnictwa zawodowego. Dzięki inwestycjom publicznym i prywatnym oraz programom społeczno-edukacyjnym efektem realizacji niniejszego programu rewitalizacji powinien być wzrost atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej.

Rozdział VII

OCZEKIWANE EFEKTY DŁUGOFALOWE REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA

Realizacja wypracowanych w toku planowania partnerskiego Strategii Rozwoju Miasta Skarżysko-Kamienna celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań doprowadzi do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, a w konsekwencji do podniesienia poziomu życia i zamożności mieszkańców.

Stworzenie rozwiniętego sektora małych i średnich przedsiębiorstw spowoduje powstanie nowych miejsc pracy głównie dla osób odchodzących z tzw. „starych gałęzi przemysłu” oraz ludzi młodych, co wpłynie na zmniejszenie poziomu bezrobocia, które w latach 90-tych mocno dotknęło wszystkie ośrodki byłego Centralnego Okręgu Przemysłowego. Natomiast rewitalizacja terenów poprzemysłowych i zagospodarowanie zakładów przemysłowych, celem dostosowania do nowych rodzajów produkcji oraz rozwój sektora MŚP, przyczyni się, poprzez ich dokapitalizowanie do pozyskania inwestorów strategicznych oraz nowych technologii i organizacji, a także do wzrostu ich atrakcyjności i konkurencyjności. Jest to szczególnie ważne w kontekście sprostania wymogom stawianym na konkurencyjnym rynku europejskim. Osiągnięcie powyższych celów będzie miało również niekwestionowany wpływ na ożywienie gospodarcze Skarżyska-Kamienna, rozwój prywatnej przedsiębiorczości oraz wzrost poziomu aktywności mieszkańców.

Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz budowa zbiornika wodnego Bzin wpłyną na zmianę wizerunku Skarżyska-Kamiennej i przyczynią się do powstania w mieście, zapisanego w misji Strategii Rozwoju, ośrodka turystycznego. Osiągnięcie powyższych celów będzie miało wpływ na rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej miasta, czego konsekwencją będzie zwiększenie ruchu turystycznego, wypoczynkowego oraz wzrost wpływów z turystyki tak dla miasta jak i osób prywatnych. Rozwój prywatnej przedsiębiorczości oraz stworzenie przy niewielkich nakładach kapitału, nowych miejsc pracy. Ponadto budowa zbiornika wodnego Bzin korzystnie wpłynie na gospodarkę wodną dorzecza Kamiennej, zapewni ochronę przed powodzią, umożliwi retencjonowanie zasobów wodnych z przeznaczeniem dla ludności, przemysłu lub rolnictwa oraz w przypadku wybudowania elektrowni wodnej, pozyskiwanie taniej i ekologicznej energii elektrycznej.

Utworzenie w Skarżysku-Kamiennej ośrodka kulturalnego i zapewnienie możliwości zdobywania wyższego wykształcenia na miejscu, podniesie poziom atrakcyjności miasta w najważniejszych obok ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego, obszarach sfery społecznej jak również przyczyni się do rozszerzenia i uatrakcyjnienia oferty oświatowej i kulturalnej, z której będą mogli korzystać nie tylko mieszkańcy powiatu skarżyskiego, ale także powiatów ościennych. Istnienie powyższego ośrodka i jego oddziaływanie na mieszkańców spowoduje wzrost aktywności społecznej i gospodarczej związanej z awansem oświatowym, który z zasady usuwa bierność w zaangażowaniu w sprawy publiczne oraz lęk przed podejmowaniem działalności gospodarczej na własny rachunek. Utworzenie w Mieście filii wyższej uczelni, a docelowo wspieranie inicjatywy utworzenia własnej prywatnej uczelni umożliwi podnoszenie poziomu wykształcenia na miejscu, bez konieczności wyjazdu pociągającego za sobą duże obciążenia finansowe. Jednocześnie stworzy podstawy do kształtowania i rozwoju miejscowej elity, znającej problemy miasta i posiadającej realny wpływ na decydowanie o kierunkach jego rozwoju. Natomiast istnienie ośrodka kulturalnego posiadającego interesującą ofertę i rozwiniętą „bazę kulturalną” będzie nie tylko elementem przyciągającym osoby z zewnątrz oraz wpływającym na pozytywny wizerunek miasta, ale również uzupełniającym jego ofertę turystyczną, a także umożliwiającym mieszkańcom miasta rozwój ich zainteresowań.

Przebudowa Skarżyska-Kamiennej w kierunku stworzenia w mieście czytelnego i funkcjonalnego układu urbanistycznego z zabudową śródmiejską i ukształtowanym centrum przyczyni się w wyraźny sposób, poprzez uzyskanie nowego, interesującego architektonicznie i przyjaznego wizualnie oblicza, do wzrostu atrakcyjności miasta tak dla mieszkańców jak również dla potencjalnych gości oraz inwestorów. Przede wszystkim jednak zostanie racjonalnie zagospodarowana przestrzeń miasta, co pozwoli usprawnić gospodarkę nieruchomościami i pozyskać dalsze tereny pod inwestycje. Powstaną nowe oraz nastąpi dostosowanie istniejących ciągów dróg do właściwych funkcji i standardów, co poprawi dostępność komunikacyjną miasta. Ulegnie zmniejszeniu stopień uciążliwości związany z ruchem tranzytowym i przemieszczaniem się w obrębie miasta (również pieszych i rowerzystów). Przebudowa Skarżyska-Kamiennej wpłynie korzystnie na ograniczenie stopnia zanieczyszczenia powietrza spalinami, poziomu hałasu, spowoduje wzrost bezpieczeństwa na drogach. Ukształtowanie w mieście obszaru centrum i śródmieścia spowoduje powstanie w ich granicach prężnego ośrodka handlowo-usługowego generującego rozwój drobnej przedsiębiorczości a co za tym idzie powstawanie nowych miejsc pracy. Ponadto, pozytywne efekty działań przedsięwziętych w celu zmiany urbanistycznego wizerunku miasta będą miały niewątpliwy wpływ na rozwój w Skarżysku-Kamiennej atrakcyjnego ośrodka turystyczno-rekreacyjnego.

Realizacja celów i zadań zmierzających do stworzenia ze Skarżyska-Kamiennej miasta o ukształtowanej równowadze ekologicznej zaowocuje pozytywnymi skutkami w następujących sferach:

-
- a) ochrony wód – nastąpi poprawa stanu czystości rzek i zbiorników wodnych przepływających przez miasto lub znajdujących się na jego terenie, zwiększy się racjonalność gospodarki wodnej w dorzeczu Kamiennej oraz retencja wód powierzchniowych
  - b) ochrony powierzchni ziemi – zostanie stworzony funkcjonalny system gospodarki odpadami, ulegnie likwidacji problem niebezpiecznych odpadów przemysłowych
  - c) ochrony powietrza atmosferycznego – stan czystości powietrza będzie się utrzymywał w granicach dopuszczalnych norm stężeń zanieczyszczeń, nastąpi obniżenie wielkości emisji pyłów i gazów
  - d) zieleni miejskiej – ulegnie poprawie stan i wielkość zasobów zieleni miejskiej, powstaną tereny zielone o charakterze parkowym i rekreacyjnym w obrębie osiedli mieszkaniowych oraz pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż głównych tras komunikacyjnych na terenie miasta
  - e) ochrony krajobrazu – nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców, podniesie się poziom atrakcyjności Skarżyska-Kamiennej a tym samym wzrośnie zainteresowanie miastem nie tylko w zakresie turystycznym ale również gospodarczym
  - f) infrastruktury w dziedzinie ochrony środowiska – powstaną lub zostaną rozbudowane albo zmodernizowane: oczyszczalnia ścieków, kanalizacja sanitarna, zakład utylizacji odpadów komunalnych, kanalizacja deszczowa
  - g) edukacji ekologicznej – zostaną ukształtowane proekologiczne postawy i zachowania mieszkańców. Ich efektem będzie czystsze i bardziej estetyczne miasto

Głównym skutkiem podejmowanych działań w celu poprawienia stanu bezpieczeństwa publicznego w Skarżysku-Kamiennej, będzie podniesienie jakości życia mieszkańców oraz poziomu ich aktywności. W ich wyniku ulegnie także zmniejszeniu ilość zachowań sprzecznych z porządkiem prawnym (przestępstw i wykroczeń), zostaną ograniczone zjawiska patologiczne (alkoholizm, przemoc, wandalizm), jak również poprawi się stan infrastruktury miejskiej ważnej z punktu widzenia zachowania bezpieczeństwa na drogach (oświetlenie i oznakowanie ulic, progi zwalniające, monitoring TV miejsc szczególnie niebezpiecznych). Instytucje odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego będą funkcjonowały efektywnie i zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców, którzy z kolei uzyskają możliwość otrzymania pomocy w sytuacjach zagrożenia. Niewątpliwie poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego w Skarżysku-Kamiennej wpłynie również na postrzeganie miasta przez osoby z zewnątrz oraz potencjalnych inwestorów.

ROZDZIAŁ VIII

SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ

Strategia rozwoju Skarżyska-Kamiennej to dokument określający kierunki rozwoju w perspektywie długofalowej. Koordynacja wdrażania Strategii rozwoju leży po stronie samorządu miasta. W celu prawidłowego wdrożenia jej założeń konieczna jest jej operacjonalizacja. Podstawowym zadaniem w tym zakresie, jest opracowanie i uchwalenie przez Radę Miasta dokumentów szczegółowych: polityk i programów operacyjnych. Minimalna perspektywa czasowa dokumentów uszczegóławiających Strategię powinna odpowiadać okresom programowania Unii Europejskiej. Dokumenty operacyjne muszą być oparte o analizę sytuacji finansowej miasta z uwzględnieniem prognozy: dochodów, zadłużenia i jego spłat oraz wydatków bieżących związanych ze sferą społeczną i eksploatacyjną miasta. Analiza ta uzupełniona o prognozę pozyskiwania środków zewnętrznych pozwoli określić rozkład czasowy możliwych wydatków inwestycyjnych jako wolnej części dochodów.

Poszczególne zadania opisane w ramach celów strategicznych i operacyjnych będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Strategia rozwoju miasta Skarżyska-Kamiennej realizowana będzie w horyzoncie czasowym 2014-2020 po jej zatwierdzeniu przez Radę Miasta.

Koordinacja wdrażania Strategii rozwoju leży po stronie samorządu miasta. Po przyjęciu przez Radę Miasta, za jej właściwe wdrożenie oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji odpowiedzialny będzie organ wykonawczy tj. Prezydent Miasta. Do pomocy we właściwym wdrożeniu Strategii Prezydent Miasta dysponuje aparatem wykonawczym w postaci Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych gminy i jednostek zależnych. Do wdrażania Strategii winni również zostać zaangażowani partnerzy społeczni, w celu zapewnienia szerokiego udziału zainteresowanych instytucji i organizacji w rozwoju miasta.

W tym celu jako narzędzie do zasięgnięcia opinii społecznej wśród mieszkańców na temat realizowanych przedsięwzięć opisanych w Strategii posłuży specjalna ankieta ewaluacyjna. Aby usprawnić realizację zawartych w dokumencie zadań, budżet miasta zostanie podporządkowany celom strategicznym, zaś organizacja ich wykonania będzie powierzona poszczególnym jednostkom samorządu według zasad opisanych w politykach i programach. W przypadku mniej skomplikowanych zadań, wskazana jednostka administracyjna (wydział Urzędu Miasta) zorganizuje je i wykona samodzielnie.

Jeśli wykonanie zadania wymaga współdziałania kilku podmiotów miejskich, Prezydent Miasta wyznaczy spośród nich koordynatora. Zadania o charakterze bardziej złożonym, wymagające współpracy z podmiotami zewnętrznymi, a także programy o charakterze ponadlokalnym, będą realizowane w formie partnerstwa podmiotów publicznych różnych szczebli lub partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach programów operacyjnych i projektów inwestycyjnych - przyjętych do realizacji przez Radę Miasta. Źródłem ich finansowania będzie budżet programu/projektu zawarty w budżecie miasta obejmujący również otrzymane środki zewnętrzne.

Wśród jednostek najściślej zaangażowanych w realizację projektów wynikających ze Strategii wskazać należy:

- **Wydział Gospodarki Nieruchomościami**
- **Biuro Planowania Przestrzennego**
- **Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska**
- **Wydział Transportu i dróg**

zajmujące się m.in.:

- prowadzeniem procedur przetargowych dotyczących zamówień publicznych
- obsługą procesów inwestycyjnych gminy
- utrzymywaniem bądź nadzorem technicznym obiektów użyteczności publicznej, terenów zieleni miejskiej i dróg publicznych
- zarządzaniem mieniem komunalnym oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobem nieruchomości gminnych, w tym pozyskiwaniem gruntów pod inwestycje
- zagospodarowaniem przestrzennym
- ochroną środowiska

Wydział Finansowy zajmujący się m.in.:

- obsługą finansową budżetu, w tym prowadzeniem rozliczeń inwestycji

-
- podejmowaniem działań w celu pozyskania środków spoza budżetu Miasta na realizację zadań własnych
  - współudziałem w pracach komisji przetargowej

Biuro Rozwoju Miasta

zajmujące się m.in.:

- opracowywaniem i aktualizacją planów strategicznych oraz przygotowaniem wniosków dotyczących pozyskiwania środków finansowych z programów pomocowych

System wdrażania na poziomie Urzędu Miasta obejmować będzie następujące działania:

- przygotowanie dokumentacji zadań objętych Strategią
- występowanie z wnioskami o dofinansowanie
- przeprowadzenie procedur wyboru wykonawców zadań
- kontraktowanie
- monitorowanie przebiegu prac w ramach poszczególnych projektów
- raportowanie kwartalne i roczne
- przygotowanie propozycji dotyczących korekt w zakresie poszczególnych zadań
- prowadzenie rozliczeń finansowych
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych

Za poszczególne zakresy zadań odpowiadają wcześniej wymienione komórki organizacyjne Urzędu Miasta, zgodnie ze swoją właściwością i zakresem odpowiedzialności.

Oprócz komórek organizacyjnych Urzędu Miasta we wdrażaniu Strategii uczestniczyć będą jednostki organizacyjne gminy. W szczególności w jego wdrożeniu uczestniczyć będą:

- Miejskie Usługi Komunalne
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
- Celsium Sp. z o.o.

Wymienione spółki komunalne oraz pozostałe jednostki organizacyjne podległe Urzędowi Miasta zgodnie ze swą właściwością współdziałać będą z komórkami Urzędu Miasta na etapie realizacji projektów inwestycyjnych, a następnie odpowiedzialne będą za ich późniejsze funkcjonowanie. Uczestnictwo tych jednostek we wdrażaniu dotyczy takich dziedzin jak:

- gospodarka wodno-ściekowa
- ochrona środowiska
- turystyka i rekreacja
- oświata
- opieka społeczna
- ochrona zdrowia

Monitorowanie wdrażania Strategii rozwoju jest podstawowym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma kontroli postępu realizacji polityk i programów, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie również ocena sytuacji zewnętrznej i ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji miasta, regionu i kraju.

Rada Miasta określi między innymi wytyczne do tworzenia polityk i programów, tak by zawarto w nich terminy wykonania poszczególnych zadań, źródła finansowania oraz wskaźniki osiągnięcia zakładanych efektów. Poprzez dobór właściwych wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej lub w wewnętrznym systemie

---

sprawozdawczości Urzędu Miasta, możliwe będzie efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii rozwoju.

Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Prezydent Miasta wraz z podległym mu aparatem wykonawczym w postaci Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych. Każdego roku odpowiedzialne komórki organizacyjne składać będą sprawozdania z realizacji zadań strategicznych. Po ich opracowaniu przez wyznaczoną jednostkę sprawozdania będą składane przez Prezydenta Miasta Radzie Miasta i opinii publicznej przy okazji przedkładania kolejnych projektów budżetu. Oprócz raportów okresowych, Prezydent Miasta przedkładać będzie Radzie Miasta prognozę dotyczącą wdrażania Strategii w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu.

Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Prezydenta winien obejmować, co najmniej:

- przebieg procesu wdrażania poszczególnych projektów
- realizację planu finansowego
- sposoby promocji projektów
- zidentyfikowane i przewidywane zagrożenia realizacji planu

i zawierać co najmniej niżej wymienione wskaźniki:

Dla celu nr 1: Zrewitalizowane tereny przemysłowe i zmodernizowane istniejące zakłady przemysłowe, dostosowane do nowych rodzajów produkcji oraz rozwinięty sektor MŚP spełniający wymagania stawiane na konkurencyjnym rynku europejskim:

- wielkość środków finansowych pozyskanych na rewitalizację
- wielkość środków własnych przeznaczonych na rewitalizację
- przyrost podmiotów gospodarczych

Dla celu nr 2: Zmodernizowana i rozbudowana baza turystyczna i rekreacyjna:

- wielkość środków finansowych pozyskanych na rozbudowę bazy turystycznej
- wielkość środków z budżetu gminy przeznaczonych na rozbudowę bazy turystycznej

Dla celu nr 3: Ośrodek kulturalny oraz Miasto dające możliwości zdobycia wyższego wykształcenia na miejscu:

- liczba studentów kształcących się na terenie miasta
- liczba uczniów w przeliczeniu na jednego nauczyciela
- wielkość środków przeznaczonych na modernizację przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych

Dla celu nr 4: Funkcjonalny układ z zabudową śródmiejską i ukształtowanym centrum miasta oraz poprawa układu komunikacyjnego wokół miasta:

- nakłady finansowe na budowę i modernizację dróg gminnych
- nakłady finansowe na modernizację dróg powiatowych
- nakłady inwestycyjne poniesione na rozbudowę centrum
- powierzchnia wykupionych terenów

Dla celu nr 5: Miasto o ukształtowanej równowadze ekologicznej:

- powierzchnia uporządkowanych terenów zielonych w mieście
- długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej
- liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci

Dla celu nr 6: Skarżysko-Kamienna miastem społeczności aktywnej, solidarnej i bezpiecznej:

- liczba wykrywanych przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

---

- obszar miasta objęty monitoringiem

Stanowiska wypracowywane przez Radę Miasta w przedmiocie przedkładanych raportów z monitoringu, stanowiąc będą również podstawę sporządzenia oceny wdrożenia Strategii sporządzanej na zakończenie okresu planowania. Monitoring realizacji Strategii rozwoju umożliwi dokonanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażanych zadań dla życia społeczno-gospodarczego miasta. Samorząd Skarżyska-Kamiennej, będzie miał możliwość modyfikowania i korygowania działań, odpowiednio do zmieniających się warunków i możliwości.

UZASADNIENIE

W celu prawidłowego funkcjonowania miasta, niezbędne jest określenie długoterminowych i priorytetowych celów jego rozwoju.

W związku z powyższym 27 kwietnia 2000r. Rada Miasta, przyjęła dokument pn. "Strategia Rozwoju dla Miasta Skarżyska - Kamiennej do 2010 roku", w którym zostały zawarte priorytetowe działania dla perspektywicznego rozwoju miasta.

Zachodzące zmiany w mieście i jego otoczeniu spowodowały konieczność aktualizacji obowiązującej Strategii.

Zaktualizowana Strategia obejmuje lata 2007 - 2020. Jest kontynuacją strategicznej linii rozwoju miasta przyjętej w 2000 roku i jest jednocześnie projektem nowego dokumentu czyniącego zadość materialnym i formalnym wymogom dnia dzisiejszego oraz perspektywie na przyszłość, formułowanej na podstawie aktualnych przesłanek i uwarunkowań, potrzeb i możliwości.

Określone w Strategii zasady, cele oraz działania na rzecz rozwoju miasta, stanowiąc będą wytyczne dla innych organów i pracowników administracji miasta oraz wszystkich jednostek organizacyjnych podległych tej administracji, przy opracowywaniu wszelkich dokumentów planistycznych, w tym przede wszystkim uchwalanych przez Radę Miasta.

Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym, po przez wyłożenie do publicznego wglądu projektu „*Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Skarżysko - Kamienna na lata 2014-2020*” wraz projektem *Strategii Rozwoju Gminy Skarżysko - Kamienna na lata 2014-2020*” zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r. poz. 1235 ze zm.).

Przedmiotowy dokument został uzgodniony przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.